DE WEGEN
DER
VOORZIENIGHEID.

SCHETSEN
UIT HET
MENSCHELIJK LEVEN.

MET GEKLEURDE PLATEN.

AMSTERDAM,
D. H. FIKKERT.

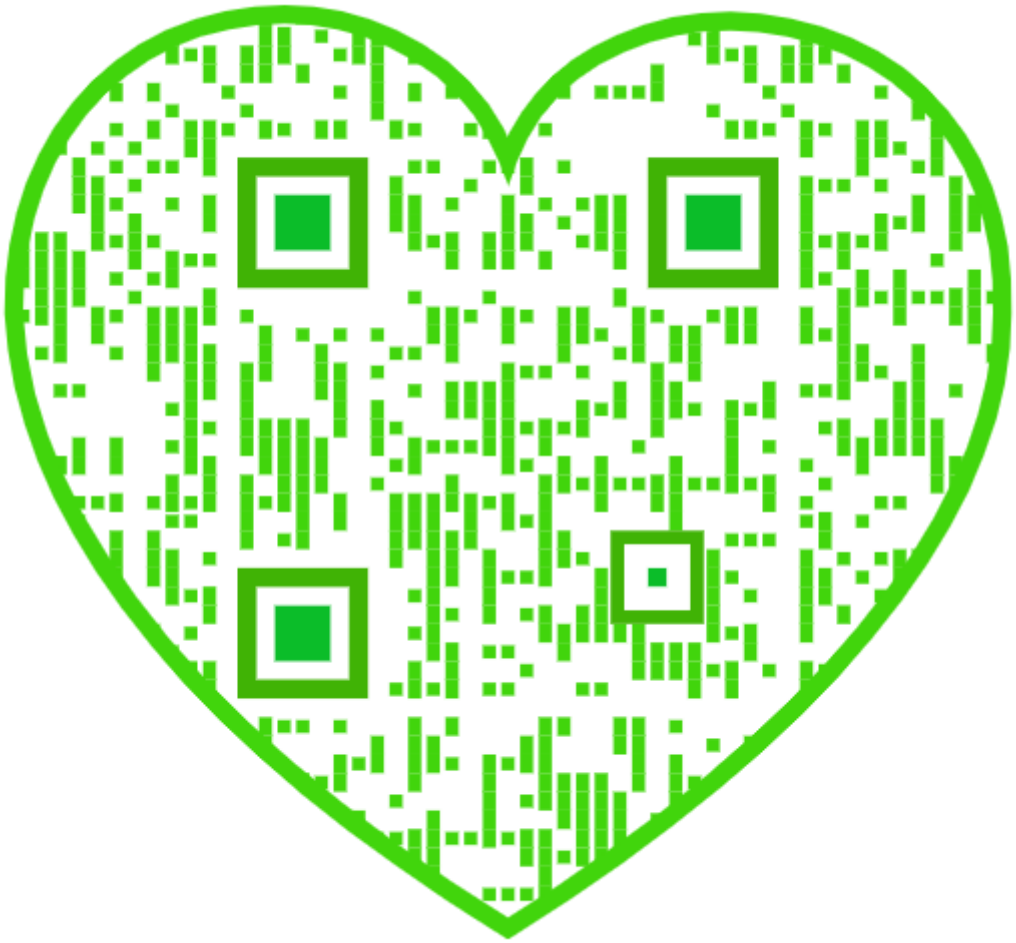

1.10

X

42

Lt. Jan Kaffeltz

1.10

DE WEGEN DER VOORZIENIGHEID.

NG IN KLEUR
IN COLOR

JC·O
wege

DE WEGEN DER VOORZIENIGHEID.

SCHETSEN

UIT HET

MENSCHELIJK LEVEN.

MET GEKLEURDE PLATEN.

AMSTERDAM.
D. H. FIKKERT.

P139 254900
B1000 813 394 P

VOORBERIGT.

Toeval *is een woord, dat, in den zin, waarin het door velen gebruikt, of liever misbruikt wordt, in de spraak der Christenvolken niet behoorde te zijn opgenomen. Intusschen is niets algemeener dan de menschen te hooren zeggen: „het* toeval *wilden het zoo, of het* toeval *is mij gunstig geweest, door* toeval *is deze of die tot rijkdom of aanzien gekomen," en honderd dergelijke uitdrukkingen, die in den mond van Christenen niet voegen en slechts strekken kunnen, om aan het ongeloof, dat zich bij onze zuidelijke en oostelijke naburen, de Franschen en Duitschers reeds zoo schrikbarend heeft uitgebreid, kracht en voedsel te geven. Dáár immers, waar eene Voorzienigheid is, kan geen toeval bestaan of plaats hebben. De bewering der zoogenaamde Wereldwijzen, dat God veel te groot is, om zich met de nietige verrigtingen van ons menschen te bemoeijen, is in strijd met het Evangelie en is verloochening der Voorzienigheid. Neen, al de haren op ons hoofd zijn geteld, en zelfs geen muschje valt uit de lucht, zonder de wil van onzen Hemelschen Vader. Zoo heeft het* JEZUS, *den mond der waarheid, getuigd, en wij, die ons beroemen naar zijnen naam Christenen te heeten, zullen nog van een*

blind noodlot *spreken? Voor zulk eene strijdige dwaasheid beware ons God!*

Vaders, voogden en onderwijzers der jeugd! gij kent uwe eervolle betrekking. Aan u wordt het door de Voorzienigheid opgedragen en toevertrouwd, in het nog buigzame en voor alle indrukken zoo vatbaar hart der teedere jeugd en van het aankomend geslacht, de kiem van Godsvrucht en Christelijke deugden te leggen en te ontwikkelen. Weest dan waakzaam, dat het verwoestend onkruid des ongeloofs bij hen geene plaats moge vinden, om wortel te schieten, op te gaan en het goede ras te onderdrukken. Gaarne willen wij, ter bevordering van dit voorzeker ook door u gewenscht en heilig doel, naar ons vermogen medewerken, en misschien bedriegen wij ons niet, dat de verhalen, u in dit boekje aangeboden, zullen bevonden worden, daartoe dienstig te kunnen zijn. Zij hebben tot strekking, de jeugd alles te leeren opmerken, dat onder de bestiering eener wijze Voorzienigheid geschiedt, en dat zelfs uit schijnbaar geringe zaken, onder de leiding van die Voorzienigheid, groote en gewigtige gevolgen kunnen voortspruiten.

Geve God, dat deze onze arbeid vrucht drage, en velen mijner jeugdige landgenooten daarin een schild tegen het ongeloof vinden en genoopt mogen worden, onder alle omstandigheden van hun leven, God de eer te geven, die Hem alleen toekomt.

*****

DE BLOEMRUIKER.

In de nabijheid van een klein landstadje, in het graafschap *Zutphen*, stond in het begin dezer eeuw, digt bij de algemeene wandeling, eene bouwvallige hut. De nog jeugdige bewoonster, eene arme weduwe, had vroeger tot den gegoeden boerenstand behoord, maar door de binnenlandsche onlusten, die toen ons Vaderland verdeelden en den daarop gevolgden intogt, eerst van de Pruissen en later van de Fransche Republikeinen, was zij tot armoede gebragt geworden. Ook haar kortstondige echt had geene rozen gebaard, haar man werd nog geen jaar na haar huwelijk door eene zware ziekte aangetast en ten grave gerukt. Kort daarna bragt zij een meisje ter wereld, dat zij, naar hare grootmoeder, ANNETTE deed noemen. Hare ouders waren reeds vroeger gestorven en een eenige broeder, dien zij had, was als varensgezel naar de *Oost-Indiën* vertrokken, zonder daarna taal of teeken van zich te laten hooren. Hare boerderij werd voor schuld verkocht, zoo dat zij, zonder andere bloedvrienden dan hare blinde grootmoe-

der zijnde, op geheel de wijde wereld niemand had, bij wien zij hulp of troost zou hebben kunnen zoeken. Zich hare armoede schamende in eene streek, waar men haar vroeger in welvaart gekend had, verliet zij op zekeren nacht in stilte hare geboorteplaats, om elders een verblijf te zoeken, waar zij, verwijderd van hare vorige kennissen en naburen, in onbekendheid zou kunnen wonen. Lang echter zwierf de ongelukkige om, zonder ergens eene woning te kunnen vinden, die men haar wilde verhuren. Het weinige geld, dat zij bezat, was weldra verteerd en nu moest zij gedurende eene maand met hare blinde grootmoeder en haren zuigeling als eene verlatene omdoolen, en van giften en aalmoezen leven. O, dit viel haar vreesselijk zwaar! Ten laatste stond een boer haar uit medelijden toe, in de bouwvallige hut, waarvan gesproken is en welke vroeger reeds tot schaapstal gebruikt was, haren intrek te nemen. Nu trachtte zij in de nabijgelegene stad eenige waschklanten te bekomen, maar te vergeefs, de armoede wordt dikwijls ten onregte van oneerlijkheid verdacht, niemand wilde haar een enkel stuk toevertrouwen.

Niets bleef nu der ongelukkige over, dan bij de boeren als dagloonster te gaan werken. Hier moest zij het zwaarste werk doen, dat haar naauwelijks zoo veel opbragt, dat zij haar kind en blinde grootmoeder eenmaal daags een karig maal eten kon verschaffen, en hadden niet sommige boerenvrouwen, door hare bittere armoede getroffen, haar nu en dan een maal aardappelen, een stuk brood en eenige afgelegde kleederen in stilte toegestopt, zij zou weldra van honger en kommer hebben moeten omkomen.

Deze opeenstapeling van rampen en de vruchtelooze pogingen, om haar lot te verbeteren, deden eene nadeelige uitwerking op de gesteldheid van hare ziel en op hare denkbeelden. Indien zij des Zondags den weg, die voorbij hare schamele woning ging, van vrolijke wandelaars zag weemelen, of als zij dacht aan de welvaart en voorspoed, welke velen genoten, terwijl haar alles, wat zij mogt beproeven om haren ellendigen toestand te verbeteren, mislukte en tegenliep, dan stortte de arme weduwe dikwijls heete tranen en kwam het denkbeeld bij haar op, zou er wel eene Voorzienigheid zijn, die het lot der menschen met wijsheid en goedheid bestiert? want wat toch heb ik tegen den Heer boven zoo vele anderen misdaan, dat zijne hand zoo loodzwaar op mij drukt. Dus over het lot haar opgelegd en tegen den Heer murmureerende, was zij op den weg om haar geloof en haren God te verliezen, voorzeker het grootste ongeluk, dat bij al hare drukkende rampen deze beklagenswaardige vrouw zou hebben kunnen treffen.

Maar lag het in den weg der steeds wijze Voorzienigheid, haar met tegenspoed te bezoeken en te beproeven, nu hare krachten, onder het kruis haar opgelegd, dreigden te bezwijken, nu ook was Gods vaderlijke hand gereed en bereidvaardig tot hare hulp. De Heer kent onze zwakheid, Hij weet wat maaksel wij zijn en verzoekt niemand boven zijne krachten. Het moge somtijds den schijn hebben, dat Hij voor eenen tijd ons zijne hulp onttrokken heeft, maar al ware het ook, dat een vader zijne kinderen, eene moeder haren zuigeling zou kunnen verlaten, God verlaat zijne schepselen niet. Die Hem om een brood bidden, Hij zal hun geenen steen geven, maar hen verhooren te zijner tijd. Zijn ons dan somtijds zijne wegen duister, o, laat ons daarom aan zijne

liefde niet twijfelen! Neen, als wij Hem verre van ons wanen, zal zijne goedertieredheid en hulp ons dikwijls meest nabij zijn. Van deze waarheid zou ook de weduwe BEERENS, tot beschaming van haar zondig wantrouwen, weldra de ondervinding hebben.

Op zekeren zomer-avond, dat ANNETTE, thans vier jaren oud, gelijk zij meermalen deed, hare moeder, als zij van haar werk kwam, een eindwegs tegemoetliep, vertoonde zij haar met kinderlijke vreugde eenen zeer fraaijen bloemruiker. „Zie eens, lieve moeder?" riep zij juichende, „zie toch, welke schoone bloemen!"

„En van wien hebt gij die fraaije bloemen, ANNETTE?" vraagde de weduwe.

„Ik heb die op deze bank gevonden, moederlief!" zeide het meisje, met den vinger op een aan den wandelweg staande bank wijzende, waar zij thans voorbijgingen.

De weduwe had opgemerkt, dat de Heer STORK, een Emeritus-Predikant, die een kwartieruurs buiten de stad eenen kleinen tuin had en een groot beminnaar van bloemen was, meestal, als hij des avonds naar de stad terugkeerde, eenen fraaijen ruiker medebragt, en op de bank aan den wandelweg eenigen tijd ging zitten rusten. Zij twijfelde dus naauwelijks, of de ruiker was door dezen Heer op de bank gelegd en vergeten geworden.

Hoe luttel waardij nu ook een bloemruiker heeft, besloot echter de weduwe BEERENS dezen aan den vermoedelijken eigenaar weder ter hand te stellen, hoofdzakelijk met het oogmerk, dat ANNETTE daar uit begrijpen en leeren zou, dat zij, hoe gering ook de waardij was, zich niets mogt toeeigenen, hetgeen aan een anderen toebehoorde.

De kleine ANNETTE was in den aanvang zeer bedroefd, dat zij den schoonen ruiker, welke door de weduwe in eene kom met water werd gezet, opdat de bloemen niet zouden verwelken, niet mogt behouden. Doch toen hare moeder zeide, dat zij dit, daar de bloemen aan een en ander toebehoorde, als een braaf kind niet mogt doen, maar den ruiker moest teruggeven, aan den Heer, die denzelven op de bank had laten liggen, liet het goedaardige en gehoorzaame kind zich spoedig tevreden stellen.

Daar het des anderen daags Zondag was, en de weduwe alzoo niet uit werken ging, gaf zij acht op den tijd, wanneer de Heer STORK uit zijnen tuin stadwaarts keerde, en naar gewoonte op de bank aan den wandelweg, waarop zij uit hare woning het gezigt had, zijne rustplaats nam. Als nu gaf zij den ruiker aan ANNETTE, die den wensch uitte dien zelve aan den goeden Oomen, zoo als zij hem noemde, te mogen teruggeven; want, oordeelende naar hare eigene blijdschap toen zij de zoo schoone bloemen vond, dacht het arme en goedhartige kind, dat die Heer ook wel regt verheugd zoude zijn, als hij zijnen fraaijen ruiker terugkreeg. Dit kinderlijk denkbeeld scheen haar genoegen te geven; want blijmoedig snelde het lieve meisje aan de zijde van hare moeder voort.

„Vergeef mij mijne vrijpostigheid, Mijnheer!" sprak de weduwe, toen zij haar dochtertje bij de hand houdende, de bank was genaderd, op beleefden toon, „maar ik geloof, dat deze ruiker u zal toebehooren. Kom, ANNETTE!" vervolgde zij, zonder het antwoord af te wachten, „geef nu de bloemen aan dezen Heer!"

Met een vergenoegd gelaat, hoewel eenigzins schroomval-

lig bood het meisje den bloemruiker, dien zij in haar kleine handje hield, den Predikant aan.

„Bloemen, liefkind! ja, die bloemen zijn inderdaad fraai!" sprak de Heer STORK, terwijl hij plotseling als in gedachten verdiept, de hand, welke hij gereed had om den ruiker aan te nemen, op zijne knie liet rusten, en zijnen op het meisje starenden blik niet scheen te kunnen afwenden.

„Houdt gij veel van bloemen, mijne lieve?" vervolgde hij na eene korte poos.

„Mijnheer vraagt u, of gij veel van fraaije bloemen houdt, ANNETTE!" sprak de weduwe tot haar dochtertje, „antwoordt gij Mijnheer niet?"

„Ja Oome," stamelde nu het meisje.

„Behoudt dan die bloemen, voor u. Neen; geef mij dezen ruiker; morgen zal ik u een nog veel fraaijer bloemruiker mede brengen. Maar hoe heet gij?"

„Mijn dochtertje, Mijnheer! heet ANNETTE," antwoordde de weduwe.

„ANNETTE!" mompelde de Heer STORK in zichzelven „welk eene treffende gelijkenis, het is of ik haar levendig voor mij zie, alsof het kille graf zijne prooi heeft teruggegeven; en dan dezelfde naam, ook zij heette ANNETTE! Maar waar heen dwalen mijne gedachten, van waar deze zwakheid? Misschien was mijne liefde voor dat kind al te sterk en zoude haar verderfelijk zijn geworden, en heeft God haar daarom van mij genomen; en thans is zij voor rampen bewaard en veilig bij haren Hemelschen Vader, waar ook ik hoop, en door de verlossing en genade, die in CHRISTUS JEZUS, mijnen Heer is, ook hopen mag, haar eenmaal te zullen wederzien. „God gaf, God nam, zijn

naam zij geprezen." vervolgde hij thans, terwijl een zware zucht lucht gaf aan zijne geprangde borst.

Reeds had de weduwe, die, zijne afgetrokkenheid bemerkende, vreesde hem hinderlijk te zijn, of althans hare tegenwoordigheid als overbodig beschouwde, zich op eenigen afstand met haar dochtertje verwijderd, toen zij bespeurde dat ook de Heer STORK was opgestaan en haar volgde, zij bleef alzoo staan om hem in te wachten.

„Goede vrouw!" sprak de Heer STORK, „ik moet mij bij u verontschuldigen wegens de verregaande lompheid, waarmede ik de oplettendheid, mij door u bewezen, heb beantwoord, eene onoverwinnelijke afgetrokkenheid van gedachten, opgewekt door de treffende gelijkenis, welke ik in uw dochtertje met een geliefd kind, dat mij in zeer jeugdigen leeftijd door den dood werd ontnomen, draagt daarvan de schuld."

„O, Mijnheer!" zeide de weduwe „gij behoeft u jegens mij niet te verontschuldigen, want die zaak is waarlijk naauwelijks noemenswaard, laat staan, dat ik daarvoor op eenigen dank aanspraak zou maken."

„Daar gij er zoo over denkt," hernam de Predikant met eenen glimlach, „zal ik mij moeten vergenoegen met aan deze lieve kleine mijne schuld te voldoen, en tevens mijne belofte om haar een fraaijen bloemruiker mede te brengen; de eerste reis dat ik mijnen tuin wederom ga bezoeken, het geen ik hoop morgen te doen. Mag ik te dien einde uwe woning weten?"

„Mijne woning, Mijnheer!" sprak de weduwe, terwijl een schaamteblos haar gelaat verwde, „zij ligt daar ginds onder het geboomte; maar, — maar — —"

„Gij schaamt u niet rijk te zijn," zeide de Predikant, die, eenen blik op de hem aangeduide bouwval geworpen hebbende, ligtelijk de oorzaak kon gissen van hare verlegenheid, eene reden waarom ook zijn bezoek haar waarschijnlijk weinig aangenaam zoude wezen.

„Niet rijk, Mijnheer!" hernam de weduwe, eerst den blik ten hemel rigtende en toen voor zich op den grond ziende. „Neen! maar ik schaam mij mijne armoede, en moet u belijden, dat mijne woning volstrekt ongeschikt is, om daarin een fatsoenlijk mensch te ontvangen.

„Ik heb gedurende mijn leeraarsambt meerder voetstappen staan in de hutten der armen, dan in de paleizen der rijken en aanzienlijken, en in deze eerste dikwijls eenen grooteren rijkdom aangetroffen, dan in de laatste; want godsvrucht en deugd zijn in mijn oog meer waardige schatten, dan goud of edelgesteenten."

„Zoo heb ik reeds velen hooren spreken," zeide de weduwe, „maar die dat deden ontbrak het niet aan aardsche goederen, zij kenden de ellende der armoede slechts bij naam, niet bij ondervinding."

„Vrouw!" sprak de Predikant, haar ernstig aanziende, „gij zijt niet gelukkig?"

„Kan ook een arme gelukkig zijn!" zeide de weduwe met bitterheid.

„De armoede," hernam de Predikant, „dwingt ons tot vele ontbeeringen en heeft hare drukkende lasten, maar indien wij die lasten beschouwen als ons door den steeds wijzen wil der Voorzienigheid opgelegd, en ons pak alzoo met onderwerping dragen, zoo zal die last door gewoonte allengskens ligter te torschen zijn. Zonder dat men dan de armoede,

in betrekking tot het aardsche leven, een geluk kan noemen, kunnen wij echter haren last dragelijk maken, door het oog op God te vestigen, die ons geen zwaarder kruis zal opleggen dan wij dragen kunnen, en tot ons eeuwig heil dienstig is."

„Ach!" zeide de weduwe, „uwe meening is goed, Mijnheer! gij wilt mij troosten, dit bemerk ik, en zeg er u dank voor; want sedert maanden en jaren heeft zich niemand zoo ver over mij bekommerd, dat ik een vriendelijk woord uit zijnen mond mogt hooren. Maar vergeef het mij, wat armoede is, en wat de lasten zijn en de ellende van den arme, dit weet gij slechts ten halve en hebt het nooit ondervonden. Och, de rijken, dit weet ik, hebben soms tegenspoed, maar om ongelukkig te worden moet men eerst arm zijn. Zie," vervolgde zij met bitterheid, „als men, omdat men arm is, overal slechts wantrouwen vindt en terug wordt gestooten, als ware die armoede eene misdaad; als men een middel uitdenkt om zijn lot te verbeteren, doch dit niet kan ten uitvoer brengen, omdat men arm is en daarom tevens van oneerlijkheid verdacht wordt; als men daar van zonneopgang tot des avonds laat het zwaarste en vuilste werk te verrigten, naauwelijks een schamel stukje broods, half genoeg tot voeding van zijn huisgezin verdienen kan; als eene blinde grootmoeder en een geliefd kind somtijds te vergeefs om brood roepen, daar de kast ledig en er geen geld in huis is, dan, Mijnheer! weet men wat armoede en wat ongeluk is."

„Als dit uw lot is, vrouw!" sprak de Predikant, tot tranen toe geroerd, „dan, ik erken het, is de last zwaar, u door de Voorzienigheid opgelegd, maar wanhoop daarom

niet, zijne wegen zijn steeds wijs en goed, en te zijner tijd zal ook voor u eene uitkomst geboren worden."

„Neen, Mijnheer! voor mij nimmer; ik heb gebeden, dagen en nachten heb ik in het gebed en in tranen doorgebragt, maar verhooring heb ik niet gevonden. Wat ik ook beproeven wil om mijn lot te verbeteren, alles mislukt en slaat mij tegen. Ik ben tot het ongeluk veroordeeld of door eene vertoornde Voorzienigheid, welke ik misschien onwetend beleedigd heb, vervolgd, dat Gods hand zoo zwaar op mij drukt, terwijl anderen in voorspoed leven en zijne zegeningen in ruime mate mogen smaken, of een blind en vijandig noodlot vervolgt mij."

„Vrouw!" sprak de Heer STORK, terwijl hij haar met eenen blik vol innig mededoogen aanstaarde, „gij zijt ongelukkiger dan ik dacht, gij zijt niet alleen arm aan aardsche goederen, dit ware misschien te verhelpen geweest; maar, gelijk uit deze uwe taal, die mij inderdaad doet schrikken, blijkt, gij zijt ook arm in geloof, hoop en liefde. Gij hebt gebeden en zijt niet verhoord geworden, omdat uw gebed niet uit den geloove was. Gij vindt geenen zegen op uwe ondernemingen, omdat gij op uw zelve bouwt en niet op God.

„Ik weet alleen," sprak de weduwe, door deze toespraak ontroerd, in tranen uitbarstende, „ik weet alleen, dat ik ongelukkig, diep ongelukkig, ben. Hier met ramp op ramp geslagen; en, ligt de schuld aan mij, aan mijn gemis van geloof en vertrouwen op God, dan zal ook aan gindsche zijde van het graf zijnen toorn niet van mij aflaten en ik zal voor eeuwig rampzalig zijn!"

„Neen, hernam de Predikant," bij den Heer is barmhartigheid, werp, slechts uwe bekommernissen op Hem, en Hij zal u uithelpen, dat gij rust zult vinden voor uwe ziel."

„Maar is mijne schuld niet te groot," sprak de weduwe snikkende, „dat zij mij zou vergeven worden? Want ik moet het u belijden, door de mij onophoudelijk vervolgende rampen getroffen en als ter neêr geslagen, is meermalen het denkbeeld bij mij opgekomen, zou er wel eene Voorzienigheid zijn, welke alles met wijsheid en regtvaardigheid regelt en beslist, of zou niet misschien God te groot zijn en het beneden zich achten, om zich met zoo nietige schepselen, als wij zijn, te bemoeijen."

„Zulke denkbeelden," hernam de Leeraar, „zijn inderdaad ten hoogste zondig en onteerend voor Gods albestier en alles omvattende wijsheid en liefde. Maar de hoegrootheid der zonde sluit de vergiffenis en de liefde Gods niet buiten. Is de zonde groot, nog grooter is zijne barmhartigheid. Hij roept allen zondaars, grooten en kleinen toe, dat zij tot Hem zullen komen, opdat Hij hun vergiffenis kan schenken. Luister dan naar zijne stem, die welligt heden uit mijnen mond tot u spreekt, en u vermanende toeroept, sta af van de zonde, keer u tot Hem, en hij zal zich tot u wenden."

„O dit wil, dit wensch ik," sprak de weduwe, „hoe drukkend ook mijne armoede is, nog vreesselijker is het, zonder God te leven. En gij, o, Mijnheer! wat ik u bidden mag, wees gij de leidsman, die mij bestiert op den moeitevollen weg van berouw en bekeering? Het zou mij, arme, van de menschen verlatene vrouw, zoo troostrijk zijn eenen vriend en raadsman te vinden, die het niet beneden zich achtte, mij met raad en troost te dienen."

„Volgaarne," zeide de Heer STORK aangedaan, „wil ik aan dezen uwen wensch voldoen, en misschien dat eenmaal het uur zal aanbreken, dat wij beiden met dankbaarheid erkennen zullen, dat het Gods Voorzienigheid is, die ons heden, door eene schijnbaar toevallige zaak, door dezen bloemruiker dien ik vergat, en gij of uw dochtertje mij weder ter hand stelde, met een wijze bedoeling heeft te zamen gebragt."

De tijd, dat deze voorspelling van den waardigen Leeraar, welke niet op menschelijke wijsheid, maar op de vaste overtuiging gebouwd was, dat de wegen der Voorzienigheid steeds een wijs en voor den mensch heilzaam doel hebben, zou vervuld worden, was niet zeer ver verwijderd.

Dikwijls, na deze hunne eerste ontmoeting, kwam de Heer STORK de arme weduwe, in hare schamele woning bezoeken en weldra week hare valsche schaamte, hem in hare ellendige hut te moeten ontvangen, voor het zielsgenoegen, dat zij in zijne godvruchtige toespraak en wijze raadgevingen vond. Die toespraak bleef, onder den Goddelijken zegen, ook niet achterlijk eenen gunstigen indruk op de denkwijze der weduwe te maken; zij zag dagelijks meer en meer in, hoe zwaar zij zich tegen den algoeden God had bezondigd, door zijn wijs en liefderijk albestier te miskennen en te wantrouwen. Deze erkentenis van hare zonde werd allengs door een hartelijk en opregt berouw achtervolgd. Zij bad en smeekte dagelijks God om vergiffenis, dat zij zoo zwaar tegen Hem misdaan had, maar zij wanhoopte aan zijne genade niet meer. Op deze wijze kreeg de arme vrouw van lieverlede hare verloren zielsrust terug. Eer een jaar verstreek was zij eene bekeerde zondares en eene opregte Christin. Geloof,

hoop en liefde, vroeger daaruit gebannen, vonden thans in haar hart eene vaste en blijvende woonstede.

Welk eene zielevreugde voor den waardigen Leeraar, dat hij onder de leiding van het Goddelijke albestier, middellijk had mogen werkzaam zijn, om eene zijner natuurgenooten van den peilloozen afgrond des ongeloofs, waarin deze dreigde neder te storten, te redden en haar behouden had, en zijnen arbeid met eene zoo gewenschte en schoone uitkomst bekroond zag. Hij verheugde zich deswege met eene groote vreugde, maar gaf, gelijk regt en billijk was, de eer aan God. Want de mensch moge zaaijen en planten, het is de Heer alleen, die doet gedijen en den wasdom geeft, zonder welken al onze arbeid, al ons zwoegen en zweeten, al ons zorgen en hoofdbreken, ijdel en te vergeefs zouden zijn."

Maar had de Heer STORK naar zijn vermogen zorg gedragen, om aan het eeuwig heil der weduwe werkzaam te zijn, ook hare aardsche belangen waren door hem niet verzuimd of vergeten geworden. Hij wilde haar niet door het verzamelen van giften of aalmoezen vernederen, en alzoo welligt bij haar den lust tot arbeid, en den wensch, om met eigen handen verdiend brood te eten, uitblusschen of althans doen verflaauwen. Maar hij zag voor haar naar eene wel kleine, doch zindelijke en geschikte woning om, en toen hij deze gevonden en voor haar gehuurd had, vervoegde hij zich tot zijne vrienden of bekenden, en, hun de gebeurtenis met den bloemruiker en de geschiedenis van vrouw BEERENS, voor zoo ver hem dit dienstig dacht, mededeelende, verzocht hij hun, de arme weduwe, welke thans eene wasscherij en bleekerij wenschte aan te vangen, te willen begunstigen, opdat zij alzoo mogt worden in staat gesteld, om voor haar kind en voor

hare blinde grootmoeder een eerlijk stukje brood te verdienen.

Deze aanbeveling van den waardigen en in geheel het stadje geachten man bleef niet zonder vrucht; velen van de aanzienlijkste inwoners gunden haar de klandisie.

Vrouw BEERENS was eene zindelijke en ijverige vrouw, en behartigde hare zaak zóó wel, dat al hare begunstigers betuigden nooit beter bediend te zijn geweest dan van onze weduwe. Dit had ten gevolge dat zij in het stadje als waschvrouw eene soort van vermaardheid kreeg en bijna dagelijks nieuwe klanten bij haar kwamen. Spoedig was zij nu genoodzaakt eene meid te nemen, en vervolgens twee en drie, zoodat met de toenemende drukte tevens welvaart zich in hare woning verspreide.

Onze weleer arme weduwe, thans tot zekeren welstand geraakt, was niet ondankbaar. Zij vergat geen oogenblik, dat zij, naast God, de rust van hare ziel en thans ook hare tijdelijke welvaart aan den Heer STORK te danken had. De eerste ontmoeting met dien waardigen man lag haar steeds versch in het geheugen; het was eene onvergetelijke gebeurtenis in haar leven, waaraan zij erkennen moest, geheel haar geluk verschuldigd te zijn. Dien dag dan ook vierde zij steeds feestelijk. Niet door brasserij, maar door God op hare knieën te danken voor de weinig verdiende weldaad, haar op denzelven bewezen, daar Hij door het alwijs bestier zijner werkende Voorzienigheid haar alstoen in den Heer STORK eenen vriend en raadsman had doen vinden, die haar redder was geworden. En na God gedankt te hebben, ging zij met haar dochtertje naar de woning van den braven man, en terwijl ANNETTE hem eenen fraaijen ruiker aanbood, besproeide de weduwe de hand van haren redder met tranen van erkentelijkheid.

Eenen anderen, hem meer welgevalligen dank zou zij den braven man niet hebben kunnen toebrengen. Want de ruiker, dien zij hem als een herinneringsstuk liet aanbieden, en de tranen, welke zij stortte, gaven hem het bewijs, dat ook zij met dankbaarheid erkende, dat geen toeval of noodlot, maar de steeds wijze en alles bestierende Voorzienigheid hier door eenen eenvoudigen bloemruiker haar doel, hunne ontmoeting en kennismaking, in de gevolgen zoo heilrijk voor de weduwe, en voor hem eene zoo rijke stof tot vreugde, had weten te bereiken. Want hetgeen God wil, dat kan hij ook uitvoeren, en het geschiedt.

Nog eenige jaren mogt de Heer STORK zich verheugen, de weduwe standvastig te zien blijven en dat al de Christelijke deugden, welke hij haar had trachten in te boezemen, eenen vruchtbaren grond gevonden hadden. Geloof, hoop en liefde woonden in haar hart, en de laatste was niet dood, maar levendig en vruchtbaar, tot vertroosting van vele behoeftigen, die zij, door hare steeds toenemende welvaart daartoe in staat gesteld, met raad en daad volvaardig ter dienste stond, en daarin te beter slaagde, daar zij zelve bij ondervinding de armoede gekend had.

ANNETTE, tot een lief en bevallig meisje opgroeijende, was niet alleen hare moeder in het huishouden en in hare affaire ijverig behulpzaam, maar zij volgde ook haar voorbeeld in Christelijke deugd en liefde jegens hare naasten.

Eindelijk werd de grijze Leeraar, nu oud en hoog bejaard, krank. Ook hij had met de wederwaardigheden dezes levens te worstelen gehad. Eene beminde gade werd hem na een kortstondig bezit door den dood ontrukt. Een lief meisje, het

evenbeeld van hare moeder, en misschien deswege bijna de afgod van haren vader, mogt slechts haar vierde jaar bereiken, toen door eene noodlottige gebeurtenis ook haar jeugdig leven werd afgesneden. Nog dien morgen, het was op zijnen verjaardag, had zij met den blos der gezondheid op de koontjes, en eenen glimlach op de lipjes, haren vader, eenen fraaijen bloemruiker, met kinderlijke bevalligheid en liefde aangeboden. En des avonds, ach! toen lag de vale doodskleur op haar gelaat, hare lippen bewogen zich niet meer, hare schoone leden waren verstijfd, het was slechts het lijkje zijner dochter, waarop de ongelukkige vader met strakke blikken staarde, de ziel was door God in betere gewesten opgenomen. Een noodlottige val had haren dood veroorzaakt.

De Heer STORK was als wanhopend en alleen het denkbeeld: thans is mijn geliefd kind bij haren Hemelschen Vader en daar zal ik haar en mijne beminde gade, zoo als ik mag hopen, wederzien, kon eenigen balsem in de versch geslagen wonde storten. Zijne smart werd bezadigder, maar zijn geliefd kind vergeten kon hij niet, en vandaar de afgetrokkenheid van gedachten en de aandoening, die hem bestormden, toen het dochtertje van de arme weduwe, dat zeer veel op zijne kleine ANNETTE geleek en tevens haren naam voerde, hem den bloemruiker aanbood. Het scheen hem toen, als ware hij in eenen droom, en zijn kind stond voor hem, zoo levendig herinnerde hij zich die voor zijn vaderhart onvergetelijke gebeurtenis.

Geene gade of kind zou thans de oogen van den braven man toedrukken, maar het evenbeeld van dat kind, ANNETTE BEERENS en hare moeder, weken niet van de sponde van haren weldoener, en het was hem een troost door haar verpleegd te worden, en zijnen geest als in hare armen uit te blazen. „Ik ga thans," waren zijne laatste woorden, „tot uwen en mijnen God, die ons tot beider troost bij elkander heeft gebragt; dáár hoop ik mijne gade en mijn geliefd kind weder te zien, en ook u hoop ik nogmaals te zullen ontmoeten in dat betere Vaderland, waar ik thans heen ga."

Dit gezegd hebbende, beval hij zijnen geest in de hand van zijnen Zaligmaker, en gelijk hij een vroom en geloovig leven had geleid, zoo ontsliep hij zacht en kalm in den Heer.

DE FLUITSPELER.

In den tijd, dat het thans door den zegen des Allerhoogsten weder vrije *Nederland* onder het dwangjuk van eenen vreemden overheerscher, den Franschen Keizer NAPOLEON, gebukt ging, en handel en scheepvaart stilstonden, leefde te *Rotterdam* een grossier in tabak, genaamd BRUMBERG.

Door de invoering van de regie, werd eensklaps de bron van zijn bestaan gestopt. BRUMBERG had echter in vorige, gunstiger tijden, een aanzienlijk kapitaal overgewonnen. Hierdoor werd hij gelukkiger dan honderd andere handelaren, die geene gelden hadden kunnen overleggen, en met hun middel van bestaan alles verloren, in staat gesteld, met zijn huisgezin, bestaande in zijne vrouw en twee dochters, op eenen onbekrompen voet, te kunnen blijven voortleven. En echter was de Heer BRUMBERG wezenlijk te beklagen; want, bij al zijn geld, had hij een zeer groot ongeluk, dat van een ontevreden hart. Zonder gezette bezigheid of verdiensten,

in de stad te wonen, verdroot hem. Op het land, dacht hij, zal ik misschien weêr genoegen en geluk vinden. Er kwam, in de provincie *Drenthe*, een fraai renten opleverend landgoed te koop, dat door overlijden van den eigenaar in openbare veiling werd gebragt. De Heer BRUMBERG werd kooper voor de aanzienlijke som van 30,000 Guldens.

Hij had nu een fraai Heerenhuis, van grachten omringd, liggende tusschen zijnen boomgaard, moestuin, bouwlanden, weilanden, bosschen, heidegronden, tot afveening en ontginning geschikt, en een vrij uitgestrekt jagtveld. Hij hield paarden, koeijen, schapen, varkens, hoenders en duiven; in één woord, alle met voordeel gepaard gaande genoegens, welke het landleven een bemiddeld eigenaar van een uitgestrekt landgoed kon aanbieden, stonden voor hem open, en echter, de Heer BRUMBERG, zuchtte, klaagde en steunde over den slechten tijd, en den druk der belastingen en opbrengsten, alsof hij de ongelukkigste mensch op geheel de bewoonde aarde ware geweest.

Vermaak of wezenlijk genoegen vond hij in niets. Hij wandelde door zijne welige, met gouden aren prijkende korenlanden, hij zag de boekweit bloeijen, de nijvere bijen van bloempje tot bloempje vliegen, om daaruit honig te vergaderen, tot voeding in het barre wintersaizoen; hij zag in de herfst zijne schuren en bergen met rijp graan vullen, zijne vruchtboomen kromden hunne takken onder de zwaarte van het ooft, waarmede zij beladen waren; dit, en alles wat de schoone natuur in eene vruchtbare landouw kan opleveren zag de Heer BRUMBERG, maar hij zag dat met een onverschillig oog, even alsof het hem niet aanging, en zonder de Voorzienigheid te danken, voor de weldaden, waar-

mede Zij hem zoo rijkelijk bedeelde. Hij was ondankbaar en onvergenoegd, en alzoo een rampzalig en ongelukkig mensch, te midden van den overvloed.

Omstreeks een uur afstands van het schoone langoed van den Heer BRUMBERG, stond eene rieten hut, de schamele woning van eenen behoeftigen arbeider. Die man was weduwenaar en vader van drie kinderen. Zijne dochter, BERTHA, een reeds volwassen meisje, nam het huishouden waar, en bearbeidde een achter de woning gelegen stukje moesgrond, juist groot genoeg, om dit gezin in den zomer van moesgroenten, en in den winter van aardappelen, knollen, wortelen en kool te voorzien. Zij melkte en verzorgde ook de eenige geit, die zij hadden, en die het gezin slechts zeer sober van de zoo onmisbare melk kon voorzien. De oudste zoon, ALBERT, die in jaren op zijne zuster volgde, een knaap van zeventien jaren, hoedde de schapen voor de bewoners van een naburig gehucht, en van het sober loon, dat hij hier voor trok, werd de kleine huur prompt betaald, en wat hij overhield, gaf hij aan zijne zuster, en werd door deze grootendeels besteed, om hunnen vader, die door eene slepende ziekte aangetast, meestal het bed moest houden, en alzoo tot den arbeid ongeschikt was, nu en dan eene weinig kostbare verkwikking, een kopje thee of koffij, een wittebrood of iets dergelijks te verschaffen; want buiten den middagpot, was roggebrood en helder bronwater de dagelijksche spijs en dranк van dit gezin, althans, indien niet het geld ontbrak om het eerste te kunnen koopen; welk gemis alsdan door eigen gebouwde aardappelen, zoo wel des morgens, als des avonds, moest worden aangevuld. De jongste zoon, JACOB, een nog slechts driejarig knaapje, vereischte nog meer verzorging en oppassing dan hij diensten kon bewijzen; evenwel, bij afwezigheid van zijne zuster, stookte hij reeds den boven het vuur hangenden etenspot op, stopte het korte pijpje van zijnen vader, en deed verder met blijmoedigheid alles, wat zijne kleine krachten gedoogden. Allen in dit huisgezin schenen met het woord van PAULUS bekend te zijn, *die niet werkt, zal ook niet eten:* want ieder naar zijn vermogen was van 's morgens vroeg, tot dat de ondergaande zon het uur der nachtrust aankondigde, werkzaam en bezig. Bij zwaar werk en schraal voedsel, bij ijver en armoede, waren echter deze hutbewoners niet ongelukkig; want zij waren tevreden met het sober deel van aardsche gaven, hun door de wijze Voorzienigheid toegekend. Met meer warmte dankten zij God, aangezeten bij eenen schotel aardappelen of moesgroenten, dan de rijke BRUMBERG, aan zijne met keur van geregten voorziene tafel; zij waren arm aan geld, maar rijk aan genoegen, in hen werd het zeggen van den wijzen Koning bewaarheid: *een tevreden hart is eene schooner en meer begeerlijke gave Gods, dan rijkdom.*

Ook als hij zijne schapen naar de heide dreef, of er een koude en gure wind blies, of dat de zon brandend op hem nederscheen, was ALBERT, van kindsbeen af tegen wind en weder gehard, steeds vergenoegd en vrolijk. Zijn grootste vermaak vond hij in het bespelen van eene kleine fluit, een erfstuk van den ouden Schaapherder, bij wien hij als jongen gediend had, en misschien daarom hem des te meer waard; want slechts met dankbare herinnering kon hij aan den goeden en opgeruimden ouden man denken, die hem zoo menige, hoewel eenvoudige, echter nuttige zedeles had gegeven en van wien hij ook geleerd had op de fluit, hem thans zoo

dierbaar geworden, onderscheiden duo's en muziekstukjes te blazen.

Zijne zuster, BERTHA, die, als hij met zijne schapen niet al te ver van huis was, hem des middags het eten bragt, verzocht dan doorgaans schertsend, dat hij tot loon voor hare moeite een aria op zijne fluit zoude spelen. Gaarne voldeed ALBERT aan dit haar onschuldig verzoek, en misschien was hij er een klein weinigje trotsch op, dat zijn muziektalent de eer had aan zijne zuster te behagen. Hoe dit zij, hij spande alsdan al zijn vermogen in, en in den toon, welke hij zijne fluit deed voortbrengen, lag een zoo diep gevoel, en iets zoo wegslepends, dat BERTHA, was zij met dat steedsche woord van Italiaanschen oorsprong bekend geweest, en hadden de werkzaamheden, die te huis op haar wachtende waren, een langer vertoef gedoogd, hem zeker een *dacapo* zou hebben toegeroepen; gelijk wij dit veilig mogen opmaken uit de haar welgevallen te kennen gevende aandacht, waarmede zij naar het spel van haren broeder stond te luisteren.

Die zamenkomst van zuster en broeder in de heide, dat muziekfeest in de vrije natuur, zooals ALBERT, na het gebruik van zijn middagmaal, op eenen groenen heuvel gezeten, op zijne fluit speelt, en BERTHA met innig vermaak en alle aandacht staat te luisteren, terwijl in hunne nabijheid de schaapjes rustig grazen, en Bigo, de herdershond, op verderen afstand, met gespitste ooren, de wacht houdt over de wollige kudde, waarvan hem het onderopzigt is toevertrouwd, werd het penseel van een landschapsschilder waardig gekeurd, en het is de copij daarvan, welke u hier in plaat vertoond wordt.

O, hoe weinig heeft de mensch noodig, om tevreden en gelukkig te kunnen zijn! En toch, hoe velen brengen het grootste deel van hun leven onder een nutteloos, ja dikwijls morrend en zondig zuchten en klagen door, niet dat zij gebrek hebben aan het dagelijksch brood, maar omdat zij ontevreden zijn met hun bescheiden deel, hun door de goede en wijze Voorzienigheid toegekend.

De herfst had den zomer vervangen. Nog slechts enkele geel en halfverdorde bladeren bespeurde men aan het nog voor weinige weken met prachtig groen prijkend geboomte. De maandroos, de anjelier hadden reeds uitgebloeid, of lieten hunne door den wind en zware regens verflenste, laatste bloemknoppen treurig hangen; slechts de *dalia's*, in veelkleurige soorten, praalden nog daar, waar men haren wortelachtigen bol niet uit den grond had genomen, om dien voor de aanstaande lente te bewaren, met eene enkele bloem, totdat de vorst ook haren forschen maar broozen stengel vernielen zou. De leeuwerik en de nachtegaal hadden hun lente- en zomerlied uitgezongen, zelfs de kikvorschen kwaakten niet meer in de poelen, de natuur scheen zich voor te bereiden, tot haren naderenden rusttijd; alles had een stil en somber voorkomen, en nog lieten zich, als op de vleugelen des winds voortgedragen, de vrolijke toonen van eene fluit, op het hooggelegen heideveld hooren. Het was de jeugdige dorpsherder ALBERT, die zijne schaapskudde hoedde, en, zonder zich om wind of weder te bekreunen, welgemoed zijn geliefdkoosd instrument bespeelde.

Verveling had den Heer BRUMBERG uit zijne warme woning, waar wind noch herfstkoude voelbaar waren, naar buiten gedreven. Met het geweer onder den arm, en vergezeld door zijnen hond, zwierf hij lusteloos over de heide rond, de jagt en de hazen verwenschende, omdat het gaan en het dragen van het geweer hem toescheen een lastpost te zijn, en het wild niet geduldig genoeg, om onzen lusteloozen jager in te wachten, maar opsprong en reeds buiten schot was, alvorens hij nog zijn geweer had aangelegd. Hiervan was het gevolg, dat de Heer BRUMBERG wel zijn kruid en lood verschoot, maar zeldzaam of nooit het geluk had een haasje of eenen patrijs te schieten, en nog knorriger te huis kwam, dan hij was bij zijnen uitgang. „Ik weet niet," gromde hij dan, zijn geweer baloorig op het rek hangende, terwijl hij zijne platte weitasch verachtelijk in eenen hoek wierp, „hoe er nog menschen zijn, die het jagen als een vermaak beschouwen; ik gun hun dat vermaak, en blijf liever te huis, mij bij de haard zitten te vervelen, dan mij wat te laten nat regenen of moe en lam te loopen, zonder dat het mij genoegen of voordeel aanbrengt."

Maar ook in huis had BRUMBERG geene rust. „Men wordt stijf en stram van het zitten," gromde hij na een of twee dagen te huis te zijn geweest, greep weder naar zijn geweer, floot zijn' hond, en ging al brommende naar buiten, en het veld in. Bij zulk eene gelegenheid, wrevelig en ontevreden met zichzelven, en met al wat hem omgaf, over de heide omdoolende, troffen de toonen van ALBERTS fluit, die, niet ver van daar aan de helling van eenen heuvel neêrgezeten, een vrolijk aria blies.

„Muziek in de heide!" dacht BRUMBERG, „wat gek mag

dat zijn, die er vermaak in kan scheppen, hier onder den bloot hemel muziek te maken, even als of hij in eenen goed verwarmde concertzaal zat."

BRUMBERG niets beter te doen hebbende, stapte op het geluid af, en weldra bespeurde hij onzen herdersknaap, die nog even getrouw zijne fluit bespeelde, en deze eerst van den mond nam, toen de jager pal voor hem stond.

„Zeg eens, jongen!" sprak BRUMBERG „wordt gij niet koud bij dat muziekfeest, in de maand November onder den blooten hemel."

„Neen, Mijnheer!" zeide ALBERT, „ik ben van jongs af aan alle wind en weder gewoon, en de gewoonte, zegt men, is de tweede natuur."

„Ik gun u die gewoonte en die tweede natuur, knaap!" hernam de ander, „en maak liever muziek in een goed besloten vertrek, en bij den warmen haard; ofschoon ik geen beminnaar in het geheel van de muziek ben, het is mij te vervelend."

„Te vervelend?" dacht ALBERT, terwijl hij den jager met eene soort van verwondering aanstaarde „heb ik nu ooit zoo iets vreemds gehoord, muziek hem te vervelend, dat moet al een rare Mijnheer zijn!"

„Ja, zie mij maar zoo niet aan, jongen!" hernam BRUMBERG, „alsof gij mij de woorden uit den mond wilt kijken; gij moogt vermaak hebben in uwe fluit, mij kan de muziek niet behagen. Maar wat is uw beroep? Schaapherder?"

„Gelijk gij ziet en zegt, Mijnheer!"

„En wat verdient gij wel?"

„Dat zal wel, met de fooitjes medegerekend, op een groote zestig Guldens in een jaar aankomen."

„Nu, dat is ook niet om rijk bij te worden, te veel om van honger te sterven misschien, maar zeker te weinig om van te leven. Maar," vervolgde BRUMBERG, eenen blik op de gelapte broek en het buis van ALBERT werpende, „daar gij een zoo arme slokkert zijt, hoe kunt gij dan nog zoo vrolijk wezen?"

„En waarom zou ik dat niet zijn?" hernam ALBERT, bijna even zeer verwonderd over deze vraag, als het BRUMBERG verwonderlijk toescheen, hoe een zoo arme knaap, nog zoo vergenoegd konde zijn, „tot heden toe heeft de lieve God mij gezegend, dat ik nog nimmer hongerig te bed heb behoeven te gaan."

„Aha, ik hoor het al, uwe ouders zullen u nog den onbezorgden kost geven."

„Eene moeder heb ik niet meer, Mijnheer! en mijn brave vader, — dit is het eenige, dat mij somtijds droevig maakt, — ligt aan eene slepende kwaal; waarvan ik vrees, dat hij niet weder zal herstellen."

„En waar is uw vader? zeker in het armenhuis!"

„Neen, Mijnheer! daar heeft God ons tot nog toe voor bewaard. Mijne zuster verzorgt hem, en neemt het huishouden waar."

„En waar eet gij dan met u drieën van?"

„Met ons vieren, onder uw welnemen, Mijnheer! de kleine JAKOB, mijn jongste broêrtje, ofschoon pas drie jaren oud, is ook een flinke knaap, en een gezonde eter. Maar door den zegen des Heeren, hebben wij daar niet te minder om; het stukje land, achter onze woning, levert aardappelen en moesgroenten op, genoeg voor ons allen. De huur betaal ik van mijn loon, en wat er dan overblijft, besteedt mijne

zuster voor vader, en zoo komen wij juist rond. Doch wacht, dat zou ik haast vergeten, wij hebben ook nog eene schoone geit, zij geeft ons meer dan eene kan melk daags."

„Maar hebt gij van die geit ook boter, en waar haalt gij, om van honderd andere behoeften niet te spreken, uw spek of vleesch van daan.

„Men kan, hernam ALBERT, buiten vleesch en spek wel leven; een weinig reuzel of raapolie, smeert den pot ook.

„Ik weet niet juist," hernam BRUMBERG, „wat een mensch al of niet noodig heeft om niet van honger te sterven; maar dat weet ik, dat zulk een leven, een ellendig leven moet zijn, en erger is dan de dood."

„Voor u mag dit waar kunnen zijn, Mijnheer!" sprak ALBERT glimlagchend, „doch ten aanzien van ons is het zoo niet; de gewoonte doet hier misschien ook veel af, en ik kan u verzekeren, dat, al hebben wij het ook somtijds eens wat schraal gehad, en onze aardappelen droog moeten eten, geen van ons daarom een zuur gezigt heeft gezet, veel minder nog, dat ooit de gedachte bij ons zou zijn opgekomen, om naar den dood te wenschen; want dit immers zou eene miskenning zijn van Gods goedheid, die ons toch nog boven zoo vele anderen gezegend en voor gebrek bewaard heeft. Te morren zou alzoo eene groote zonde zijn."

„Eene zonde?" gromde BRUMBERG, dat kan ik nog niet zien; als een mensch tegenspoed in de wereld heeft, kan het niet van hem gevorderd worden, dat hij behagen in het leven scheppe."

„O!" riep de herdersknaap op blijmoedige toon, „die steeds den minsten tegenspoed als eene ramp wil beschouwen, welke

hem het leven moede maakt, behoort op deze aarde niet te huis. Weet gij wel, Mijnheer! hoe de goede oude dorpsherder daarover dacht?"

„Neen, dit kan ik moeijelijk raden, en zal er mij ook de moeite niet toe geven.

„Na regen," zeide hij dikwijls tot mij, „volgt zonneschijn, die aan die spreuk zich houdt, kan zelfs in druk nog vrolijk zijn.

„Er zijn echter meer donkere dan heldere dagen in het jaar," sprak BRUMBERG, „en zoo is het nog meer gesteld met 'smenschen leven. De enkele dagen van vreugde, indien zij er zijn, kunnen niet opwegen tegen de vele dagen van smart en droefheid, welke hem als zijne schaduw bijblijven en volgen, waar hij ook zijne schreden rigten moge. Hoe vele wenschen koesteren wij niet, welke nimmer vervuld worden?"

„Dat is waar, Mijnheer!" hernam ALBERT, „maar zijn die wenschen altoos billijk en zou het nuttig zijn voor ons waar geluk, indien alle die wenschen door de Voorzienigheid verhoord en vervuld werden? Ach! zeker neen, de wijze, en liefdevolle God kent beter, dan wij zelve, den weg, dien wij tot ons wezenlijk nut en heil bewandelen moeten. Hij leidt ons met eene vaderlijke hand. En indien wij ons op zijne leiding verlaten, zal het einde zeker goed zijn."

BRUMBERG verwonderde zich, in eenen armen herdersknaap zoo veel godsvrucht, gepaard met een zoo gezond oordeel, aan te treffen. Hoe strijdig ook hunne gevoelens waren, hij vond behagen in zijne blijkbaar opregte en veelzins zinrijke antwoorden.

„Knaap!" sprak hij met diepen ernst in het heengaan, bij al uwe armoede zijt gij gelukkiger dan ik.

ALBERT staarde den jager met bevreemding na. „Die man schijnt rijk te zijn," dacht hij, „en nogtans is hij ontevreden, en alzoo inderdaad minder gelukkig, en meer te beklagen, dan ik ben. Hoe dwaas is het dan den rijken hunne schatten te benijden, mij gaf God meer dan dezen Heer, hij gaf mij een vergenoegd en tevreden hart."

Eene minuut daarna liet zich ALBERT weder op zijne fluit hooren, het was eene *hymne*, een lof- en danklied, dat hij der Voorzienigheid toebragt.

BRUMBERG kon, wat moeite hij zich daartoe ook gaf, den herdersknaap en het met hem gehouden gesprek maar niet uit de zinnen zetten. Hij arm, en toch tevreden en gelukkig; ik rijk, en daarbij onvergenoegd en bijna ongelukkig! deze tegenstrijdigheid, zoo noemde haar BRUMBERG, kon hij maar niet overeenbrengen. Die vrolijkheid van den knaap, dacht hij, zal waarschijnlijk slechts eene luim van het oogenblik zijn geweest, zij kan niet van duur zijn." Maar wanneer hij ook op de heide kwam, daar klonk wederom de fluit van ALBERT met vrolijke of Gode lofzingende toonen. Zocht hij hem op en sprak hem aan, het was dezelfde, in zijnen staat van armoede, vergenoegde en opgeruimde knaap, dien hij wedervond. BRUMBERG moest zijne twijfeling opgeven en meermalen herhaalde hij niet zonder wrevel bij zich zelven, de eenmaal overluid geuite woorden, „knaap, bij al uwe armoede zijt gij gelukkiger dan ik!"

De barre winter had zijnen met sneeuw en rijp bedekten pels afgelegd; de koesterende stralen der lentezon stoofden het

koude aardrijk, gras en bloemen ontloken. De nachtegaal en de leeuwerik, ja duizend veelsoortige vogeltjes zongen den naderenden zomer een verwelkomend lentelied, maar de fluit van ALBERT liet zich op de heide niet hooren. Die fluit lag achteloos naast hem. Het hoofd op beide handen leunende, terwijl zilte tranen langs zijne bruine wangen biggelden, zat onze herdersknaap, als geheel in treurige gedachten verdiept, op eenen zandheuvel neder.

In die gedaante vond hem BRUMBERG. „ALBERT!" sprak hij, en de knaap zag op, maar zijn anders vrolijk oog stond dof en treurig en was met tranen gevuld. „Knaap!" vervolgde hij ernstiger, als met eene soort van zegepraal, „waarom ligt uwe fluit onbespeeld daar? Zult gij thans erkennen, dat ik gelijk had, toen ik beweerde, dat de dagen van vreugde weinig zijn, en niet kunnen opwegen tegen die van droefheid en smart? Durft gij nog zeggen, ik ben arm maar tevreden met mijn deel en alzoo niet ongelukkig? Neen, al wildet gij dit, uwe tranen wederspreken het. Erken het, knaap! erken het vrij, de mensch is tot zijn ongeluk geboren."

„Neen, Mijnheer!" sprak de herdersknaap, „dit te erkennen zou eene ontkenning van Gods vaderlijke goedheid en liefde zijn. Duister mogen ons zijne wegen toeschijnen, maar die wegen zijn steeds wijs, goed en liefderijk."

„Knaap, gij dwaalt!" riep BRUMBERG, bijna verstoord zijnde, wegens een antwoord, waarvan hij zich, als steeds geneigd de wegen der Voorzienigheid te bedillen, geen juist begrip kon vormen, „zijn het dan Gods liefde en goedheid welke u doen weenen?"

„Dat ik tranen stort," hernam ALBERT, „dit komt voort

uit de zwakheid der menschelijke natuur, maar in mijnen geest leeft de vaste overtuiging, dat, hoe zwaar ook het leed zij, hetwelk mij drukt, God het alles goed zal maken. Ik schrei niet om mijzelven, over mijn eigen lot; maar omdat ik thans, verre van hem verwijderd, niet in staat zal zijn, mijnen kranken vader te onderhouden. Ik ben recruut; binnen drie dagen moet ik mijnen vader, en mijnen jongeren broeder verlaten, en mijne zuster zal niet in staat zijn alleen in hun onderhoud te voorzien; ziedaar, Mijnheer! wat mij bekommering baart, en mijne tranen doet vloeijen." had.

„En bij aldien gij wist," zeide BRUMBERG, „dat uw vader en uw jongere broeder, ook in uw afzijn, voor gebrek bewaard zullen blijven, zondt gij dan weder tevreden en gelukkig zijn?"

„Dat zou ik," zeide de herdersknaap.

„Neem dan uwe tevredenheid terug, en wees zoo gelukkig, als gij verdient te zijn. Ik zal gedurende uwe afwezigheid, voor uwen vader en broeder zorgen; zoo lang ik leef en zelf mijn dagelijksch brood heb, zullen zij geen gebrek lijden."

ALBERT was buiten zich zelven van vreugde en dankbaarheid; alvorens deze het kon beletten, greep hij de hand van BRUMBERG, en bedekte die met kussen en tranen. Waarom wist hij zelf niet, maar op dit oogenblik gevoelde BRUMBERG in zijne borst eene aandoening van tevredenheid en vergenoegdheid zoo als hij zulks nog nooit ondervonden

„Ik zou haast gelooven, ALBERT!" sprak hij, den knaap met vriendelijkheid opheffende, „dat gij gelijk hebt, en de mensch ook oogenblikken kan hebben van geluk en tevre-

denheid. Doch ga tot uwen vader en vertroost hem, hetgeen ik u beloofd heb, zal ik heilig naarkomen.

ALBERT had aan BRUMBERG van ganscher harte zijnen dank betuigd, maar nu ook loofde hij de Voorzienigheid, welke het hart van dezen Heer tot hem had geneigd, en hem eenen beschermer voor zijnen kranken vader had doen vinden. „O God der liefde!" sprak hij, „vergeef mij, indien ik, in de bekommering eens zoons, een oogenblik uwen magtigen bijstand heb kunnen wantrouwen, daar ik had moeten weten, dat gij mijne hulp niet behoeft, om in den nood van mijnen zieken vader te voorzien. Gij hebt geene menschenhand noodig om uwe weldaden uit te storten over uwe kinderen; maar dewijl het uw welbehagen is, mildelijk te handelen, zoo hebt gij mijnen kranken vader, in dien rijken Heer eenen beschermer doen vinden. Geprezen zij uw naam, en die van uwen Goddelijken Zoon, mijnen Heer en Zaligmaker, nu en in alle eeuwigheid!"

ALBERT vertrok met de andere recruten. Velen waren stil en treurig, alsof zij achter eene lijkbaar gingen. Anderen waren uitbundig vrolijk, maar die vrolijkheid was slechts gemaakt of werd door den drank, waaraan zij zich te buiten hadden gegaan, te weeg gebragt. Van de luidruchtigen scheidde hij zich af, maar tot de treurenden sprak hij menig troostrijk woord, en die toespraak bleef niet geheel vruchteloos, want zij geschiedde met warme deelneming in het lot van zijne makkers en vond haren grond in Gods woord. Ja velen vereenigden hunne stemmen met de fluit van ALBERT, toen deze daarop een aandoenlijk vaarwel, toegewijd aan de achtergelatene vrienden en familiebetrekkingen toezong. Dit fluitspel en de zuivere klanken, welke onze ALBERT wist voort te brengen, trokken de aandacht van den het eskorte begeleidenden Luitenant, hij gaf daarvan kennis aan zijnen Kolonel, en deze, hierdoor nieuwsgierig gemaakt, wenschte ALBERT zelve op zijne fluit te hooren.

ALBERT verzocht zijnde, en dit verzoek stond met een bevel gelijk, in tegenwoordigheid van den Kolonel en van vele officieren van den staf, zijn talent op de fluit te laten hooren, was, toen hij zulk een groot gezelschap bijeen zag, in den aanvang te bloode om goed te kunnen spelen. Allengkens echter kreeg hij onder het spelen meerder vrijmoedigheid, en zijn fluitspel behaagde zoo zeer, dat hij algemeene toejuiching vond. Dit was toen niet nadeelig; want, daar men veel muzikaal talent in hem scheen te ontdekken, werd hij weinige dagen later bij de hoornblazers van een jagercorps geplaatst.

In dien rang maakte ALBERT den veldtogt naar *Rusland* mede; een togt, zoo gelukkig voor de vrijheid van het verdrukte *Europa*, als rampspoedig voor de legermagt van den Franschen Keizer, die bijna geheel vernietigd werd, meer door de ondragelijke koude in de ijsvelden van dit noordelijke rijk, dan door het Russisch zwaard. Velen werden echter bij den aftogt van het Fransche leger, door de Russen of Kozakken gevangen genomen en onder deze was ook onze hoornblazer.

Hollander zijnde, vond hij echter eene dragelijke gevangenschap, en zelfs liet men op zijne bede, hem zijne fluit behouden. Eene rijke en weldadige Russische Dame, de gevangenis bezoekende, vond behagen in het spel van onzen fluitspeler, en vernomen hebbende, dat hij een *Hollander*

was, die, gelijk zoo vele zijner landgenooten, slechts uit dwang de wapens tegen *Rusland* had opgevat, wist zij door haren veel vermogenden invloed te bewerken, dat hij onder haren borgtogt uit zijne gevangenis werd ontslagen.

ALBERT zag nu zijn geenszins aangenaam verblijf in eene Russische gevangenis verwisseld tegen een fraai en wel verwarmd vertrek, in het paleis van de gravin DOMBROUWSKI, zijne bevrijdster. De Gravin met zijn muzikaal talent ingenomen, uitte daarna den wensch, dat hij aan hare beide zonen onderrigt in het hoornblazen en fluitspel zoude geven. Deze voorslag werd, gelijk van zelf spreekt, door ALBERT geenszins afgewezen, maar met vreugde aangenomen; want nu zou hij althans verdiend, geen gegeven brood meer eten.

Intusschen was de Gravin zoo zeer met haren Hollandschen muziekmeester tevreden, dat hij boven het door haar zelve vastgestelde honorarium, zeer aanzienlijke geschenken ontving. Toen de strijd met Frankrijk geëindigd, en NAPOLEON naar het eiland *Elba* verbannen was, waarop de gevangenen, althans de *Hollanders*, vrijheid kregen, om naar hun vaderland terug te keeren, beproefde zij alles, om hem in *Rusland* te houden. Misschien had ALBERT aan den wensch van zijne weldoenster gehoor gegeven, zoo niet het verlangen naar zijnen vader, dien hij krank had moeten achterlaten, bij hem sterker geweest ware dan elk ander gevoel, of eigen voordeel. De Gravin, de reden vernemende, waarom ALBERT, met voorbijzien van zijn eigen belang, zoo sterk op zijne afreis bleef aandringen, kon niet anders dan die reden billijken. Zelve moeder zijnde, wist zij het offer, dat hij der ouderliefde bragt, — want schitterend was het vooruitzigt, dat

zij, indien hij in *Rusland* wilde blijven, voor hem geopend had, — te beter op den regten prijs te schatten.

„Het zou mij," zeide deze edelmoedige Dame, „aangenaam geweest zijn, indien gij toegevende aan mijn verzoek, hier waart gebleven; maar van de vervulling van uwen kinderpligt jegens uwen kranken en hulphehoevenden vader wil en mag ik u niet afhouden. Ga, en leef nog lang in het land uwer geboorte, tot vreugde en troost van uwen vader en van uwe familiebetrekkingen.

De Gravin liet het echter bij dezen vromen wensch niet blijven, zij bezorgde hem eenen vrijen overtogt op een Russisch schip, dat naar *Amsterdam* was bestemd, en zeilree lag in de haven van *Petersburg*. Daarenboven gaf zij, en ook de beide jonge Graven, hem nog vrij aanzienlijke geschenken; zoodat ALBERT, als een arme recruut zijn vaderland verlaten hebbende, voor zijnen staat, aldaar als een welgesteld man terugkeerde. Door het bestuur der Voorzienigheid was zijne fluit het middel geweest tot deze zoo onverwachte als gunstige uitkomst.

De reis van ALBERT was voorspoedig. Hij had het voor zijn ouderlievend hart onuitsprekelijk genoegen, zijnen vader nog in leven, en zijnen broeder en zuster in den besten welstand aan te treffen. BRUMBERG had getrouw zijn woord gehouden, en aan zijne milde ondersteuning hadden deze goede lieden den staat van kleine welvaart te danken, waarin zij bij de wederkomst van ALBERT verkeerden.

Het hart met warmen dank vervuld, begaf hij zich reeds den dag na zijne aankomst naar het landgoed van BRUMBERG, om hem voor de vele weldaden aan zijnen kranken vader en betrekkingen bewezen, te bedanken, en met zijn

tegenwoordig geluk, waardoor hij in staat was gesteld, thans ruimschoots in de behoeften der zijnen te kunnen voorzien, bekend te maken.

Met belangstelling hoorde BRUMBERG het verslag zijner lotgevallen aan, waarin de hand eener steeds wijze en liefderijke Voorzienigheid zoo heerlijk uitblonk. Doch toen nu ALBERT op nieuw van den hem verschuldigden dank begon te spreken, viel BRUMBERG hem snel in de rede.

„Ik bid u, mijn jonge vriend!" zeide hij „spreek niet weder van den dank, dien gij meent mij verschuldigd te zijn, want in waarheid ben ik te dezen aanzien honderdvoud uw schuldenaar. Tot mijn geluk heeft de Voorzienigheid mij u doen ontmoeten. Uw voorbeeld heeft mij geleerd, met hoe weinig de mensch tevreden en gelukkig kan zijn, en dat ik zeer ondankbaar was, door bij al de weldaden, waarmede God mij boven u en zoo vele duizenden mijner natuurgenooten, geheel onverdiend bedeeld had, steeds ontevreden te zijn. De kleine diensten aan uwen kranken vader bewezen, door dien braven man en door uwe goede zuster met zoo veel blijken van dankbaarheid ontvangen en erkend, deden mij allereerst het ware middel kennen, om de zelfverveling, die mij kwelde, te verdrijven. Ik vond dat middel in mijnen armen natuurgenooten wel te doen, en sedert vind ik zielerust weder en een tevreden hart.

DE JAGTHOND.

Het was in eenen herfstnacht van het jaar 1830, toen een man in eenen wijden mantel gewikkeld, met gejaagden tred, het Scheveningsche strand naderde, en aan eene der afzonderlijk staande visschershutten, waar nog licht brandde, aanklopte.

De visscher, die bezig was, bij een flaauwbrandend smeerpitje zijn gescheurd vischnet te boeten, legde zijne breidnaald ter zijde en stond op, om de slechts op den klink en met eenen houten grendel gesloten deur te openen.

„Kunt en wilt gij mij voor geld en goede woorden naar de Engelsche kust brengen, visscherman!" sprak de gemantelde; zoodra hij den voet op den drempel zette.

„Geld en goede woorden," zeide de visscher, terwijl hij zijnen man zoo goed als het flaauwe licht dit toeliet, opnam, „zijn twee niet verwerpelijke zaken, ofschoon het eerste bij mij den voorrang heeft. Als gij goed betalen wilt, kunt gij, wind en weder gunstig zijnde, reeds morgen dien dag

over mijn persoon en mijne schuit beschikken, al verlangdet gij, dat ik u naar *Spanje*, in plaats van naar *Engeland*, zoude brengen.'

„Neen, dat zal niet noodig zijn. Maar ik zou wenschen nog heden, althans vóór dat de dag aanbreekt, af te varen."

„Ziet gij dien bruinen kring om de maan wel?" sprak de visscher naar buiten wijzende.

„Dien zie ik, maar het is immers bladstil."

„De voorboden van eenen ophanden zijnden storm, de meeuwen, hebben er reeds een voorgevoel van, en vliegen bij geheele hoopen en al schreeuwende landwaarts in.

„Zijt gij bevreesd?"

„Dit is de eerste maal dat men mij dit vraagt," sprak de visscher, terwijl hij den vreemdeling overdwars aanzag. Maar gij kent mij niet en mij zelven wil ik niet prijzen; doch ga aan elke hut en vraag of er iemand is, die zeggen kan, ik heb JACOB LAUWERSZOON gezien, dat hij bevreesd was."

„Nu," hernam de gemantelde „als gij zulk een man van moed zijt, draal dan niet, maar maak uwe schuit ree."

„Zijt gij uw leven moede?"

„Ik ken de vrees niet," gaf de vreemdeling trotsch ten antwoord."

„Misschien zult gij dan dezen nacht gelegendheid hebben die te leeren kennen," zeide de visscher koel." Maar wat zal mijn loon zijn."

„Tien gouden Willems, is dit genoeg?"

„Neen!"

„Het dnbbel dan?"

„Neen, mijne schuit heeft mij meer gekost."

„Ik geef u dertig."

„Indien ik ongehuwd was, zou ik uw bod aannemen; doch ik heb eene vrouw, en driehonderd gulden is eene te kleine weduwegift, als ik omkom. Vijftig goudstukken, of gij wacht tot morgen,"

„Dat is veel."

„Te weinig voor het leven van eenen mensch."

„Gij zoekt mij te beangstigen," hernam de vreemdeling met eenen spotachtigen lach, en zijne beurs te voorschijn halende, telde hij vijftig goudstukken op de tafel. „Ziedaar uwen vollen eisch; maar binnen het uur moeten wij in zee zijn."

„Nu, JACOB!" sprak de visschersvrouw, welke zich tot dus ver had stil gehouden, maar nu het hoofd door de bedstegordijnen stak, „het geld is een lief ding, om dat wij het noodig hebben; maar als gij gevaar in de reis ziet, laat dan dien Heer met zijn goud elders gaan."

„Elke visscherstogt is met gevaar vergezeld, KATO!" sprak de visscher, het goud in zijne slaapmuts opstrijkende, waarna hij het aan zijne vrouw gaf, „en voor zulk een kluitje zou ik nog lang moeten varen."

Het zij dat het gezigt van het goud, eenen schat zoo groot als de arme visschersvrouw noch nooit had bijeen gezien, haar bekoorde, of dat zij waande, dat haar man het gevaar der reis slechts vergroot had, om den rijken vreemdeling in zijnen hoogen eisch te doen toestemmen; wat hier van wezen mag, zij bragt geene verdere bezwaren in, en de visscher beloofde den gemantelde, dat zijne schuit, waarvan hij hem de ligplaats aanwees, binnen een uur tijds zeilvaardig zoude zijn."

Dan zal ik mijne bagaadje halen," sprak de vreemdeling, en de visscherlieden, wier uitnoodiging om zoo lang in hunne hut te vertoeven hij afsloeg, gegroet hebbende, spoedde hij zich van dáár.

De visscher nam nu afscheid van zijne vrouw, tot wier geruststelling hij het gevaar, dat hij zeer wel wist dien nacht te zullen loopen, zoo veel mogelijk verkleinde, en begaf zich naar eene omstreeks vijf minuten van daar gelegene hut, waarvan hij de bewoners opklopte.

Deze, een bejaarde visscher en zijn zoon, waren spoedig bij de hand en terstond gereed, om onzen JACOB, op zijne smokkelreis naar *Engeland*, zoo als zij dezen togt noemden, tegen een goed loon te vergezellen, en de behulpzame hand te bieden, hoewel ook de oude man, na de lucht in oogenschouw te hebben genomen, van gevoelen was, dat zij naar allen schijn, nog vóór den morgen, van eenen duchtigen storm zouden beloopen worden. Maar de oude SIEBERT en zijn zoon stonden bekend voor stoute en bekwame zeelieden, en wilden ook nu hunnen gevestigden roem niet logenstraffen.

De schuit van JACOB was nog binnen den bepaalden tijd zeilvaardig en ook de gemantelde liet niet op zich wachten, zoodat zij, nog vóór middernacht, met heldere lucht en een labberkoeltje in zee staken.

De eerste twee uren hield het fraaije weder aan, doch de zee werd onstuimiger, en in het zuidwesten vertoonde zich eene zwarte streep, die allengs breeder en breeder werd. Een kwartier later, was er maan noch sterren meer te zien, en de lucht geheel als met een zwart floers overtogen; en ofschoon de wind nog niet sterk werd, wierp echter de zee

reeds hooge golven op, het zeker en den visschers zeer goed bekenden voorteeken van eenen ophanden zijnden storm.

De oude SIEBERT, die aan het roer zat, stak eene duchtige pruim tabak in den mond en kaauwde, alsof hij op eenen taaijen biefstuk beet; hetgeen voor zijnen zoon en voor JACOB, die zijne gewoonten kenden, het bewijs opleverde, dat hij een buitengewoon slecht weder voorzag.

„Sla mij een touw om het lijf en bind mij aan het roer vast, JAN!" sprak hij, na een tijdsverloop van omstreeks vijf minuten, tot zijnen zoon „en reef de zeilen in."

Met spoed werden deze bevelen van den ouden zeeman door zijnen zoon en door JACOB volbragt. Op dit oogenblik verscheen de gemantelde, door het slingeren van het scheepje opmerkzaam gemaakt, op het verdek.

„Als gij geene reebeenen hebt," sprak SIEBERT, op zijnen gewonen ruwen zeemanstoon, tot den vreemdeling, die zigtbaar moeite had om staande te blijven, „kruip dan zoo spoedig als gij van uwe moeder loopen geleerd hebt, weder in de kajuit, of binnen vijf minuten blaast de wind u tot eene prooi der visschen over boord."

De vreemdeling gaf echter op deze waarschuwing geen acht, maar ging met de armen over elkander geslagen, tegen de mast staan leunen.

„Ik heb nog nooit eenen storm op zee bijgewoond en wil er thans ooggetuige van zijn," sprak hij trotsch.

Ook het aanbod van JACOB, om hem met een touw aan de mast te binden, wees hij met eenen versmadelijken glimlach af.

„Dat is een zonderlinge potentaat," bromde de oude SIEBERT half binnensmonds, „hij is zoo trotsch als een oos-

tersche NABOB, en zoo moedig als een Amerikaansche vrijbuiter; maar ik wil er mijn hoofd onder verwedden, dat mijne voorspelling bewaarheid wordt, en hij weldra te water gaat. Maar het is toch ook een Christenmensch en hem als een hond te laten verdrinken, dat zou gewetenswerk zijn. Hei daar, JAN!" riep hij thans overluid, „stop mij dien blaauwmantel, hij mag lust of geen lust hebben, in de kajuit of in het vooronder en sluit de luiken digt. Wij moeten wijzer zijn dan hij."

JAN naderde om het bevel zijns vaders te volbrengen en JACOB maakte zich gereed de behulpzame hand te bieden, maar de vreemdeling met de grootste koelbloedigheid een pistool van onder zijnen mantel halende, hield hun de tromp voor, met de woorden, „geen stap nader of ik schiet u overhoop!" Beide visschers traden verbaasd terug en schenen weinig lust te hebben, om, met gevaar van hun leven en tegen zijnen wil, den gemantelde in veiligheid te brengen. Trouwens zij hadden niet veel tijd van beraad en kregen weldra genoeg te doen, om zichzelve en zoo mogelijk het schip te behouden, want eensklaps barstte een vreeselijke windhoos los. Een berghooge golf sloeg over het scheepje heen en nam het boord aan bakboordszijde mede. De beide visschers hadden naauwelijks den tijd om zich aan het wand vast te klemmen, en toen het schip weder boven water kwam, was de vreemdeling verdwenen.

De hoos werd door een waren orkaan, die bijna twee uren aanhield, opgevolgd, en toen eindelijk de wind een weinig bedaarde, bleef de zee nog zoo onstuimig, dat het meer aan een wonder der Voorzienigheid, dan aan de bekwaamheid van de zeelieden moest worden toegeschreven, dat het reeds

zwaar geteisterd vaartuig, niet met man en muis te gronde ging.

Eerst toen de zee weder iets kalmer werd, en de wind was gaan liggen, herdachten onze visschers aan het ongelukkig lot van den vreemdeling, doch daar dit buiten hunne schuld geschied en er niets aan te veranderen was, en nu ook het doel hunner reis verviel, besloten zij te *Texel*, naar welks reede het scheepje door den storm was gedreven, binnen te loopen.

Maar wie schetst naar waarheid de verbazing van onze visschers, toen zij in de kajuit komende, om de pakkaadje van den vreemdeling te onderzoeken, in eene spanen doos, waarin eenige luchtgaatjes geboord waren, een slapend kind vonden, welks zachte ademhaling bewees, dat het nog leefde, maar hetwelk zij met roepen of aanroeren niet konden doen ontwaken.

„Dat kind heeft opium in," zeide de oude SIEBERT, die op zijne veelvuldige reizen als matroos, naar *Oost* en *West*, veel gehoord en gezien had, dat aan de andere visschers geheel onbekend was. „Wat daarmede het doel van den gemantelde geweest is, kan ik mij niet voorstellen, maar dat hier eene misdaad achter schuilt, houd ik voor bijna zeker."

In dit laatste gevoelen deelden ook de beide jonge visschers, doch of men de zaak bij het geregt zou aangeven, of bedekt houden, daarover ontstond eene vrij langdurige beraadslaging. Volgens pligt handelende moesten zij het eerste doen, maar zou de regter indien zij de zaak naar waarheid verklaarden hen op het woord gelooven, en al deed hij dit, zouden zij dan toch niet beschouwd worden, als in zekeren zin medepligtig te zijn; daar zij toch zeer ligt

hadden kunnen en moeten begrijpen, dat de gemantelde, tot zijne overhaaste en nachtelijke reis naar *Engeland*, niet door zuivere inzigten was aangespoord geworden. De vrees, van door dit geval in de gevolgen, op zijn best genomen, vele moeijelijkheden te zullen ondervinden, behield bij onze visschers de overhand, en zij besloten de zaak stil te houden. Maar wat nu met het arme kind aan te vangen?

SIEBERT gaf den raad, om het in den nacht, vóór dat zij *Texel*, na hun scheepje zoo goed mogelijk gekalefaterd te hebben, weder zouden verlaten, bij een of ander huis te vondeling te leggen. Maar die raad viel niet in den smaak van JACOB. „Neen," zeide hij, „als iemand zich dit verlaten schepseltje aantrekken zal, dan ben ik daartoe de naaste, en wat ik zelf doen kan, mag ik aan geen anderen opdragen. Ik zal er mijne KATO een geschenk van maken, en voor de wereld zeggen, dat het een nichtje van mij is, welks ouders gestorven zijn en dat wij, zelve geene kinderen hebbende, tot ons genomen hebben; dan heeft er geen mensch zijnen neus in te steken, en de zaak blijft geheim onder ons drieën."

„Top!" zeide SIEBERT, „als gij u met het kind belasten wilt en uwe vrouw er genoegen mede neemt, ik voor mij heb er vrede mede. En dat gij op onze stilzwijgendheid staat kunt maken, daartoe kent gij mij en mijnen JAN genoeg."

„O ja, daarover bezwaar ik mij volstrekt niet," hernam JACOB. „En wat mijne KATO betreft, zij zal zoo blijde wezen met de kleine meid, als met een paar gouden hangers in hare ooren."

Ook op het land had de orkaan met hevigheid gewoed, zoo dat de visschersvrouw niet zonder reden ten hoogste bekommerd was, dat de broze kiel waarop zich haar man bevond zou vergaan zijn, en hij en zijne reisgezellen hun graf in de golven zouden hebben gevonden. Wel trachtten hare geburen de beangste vrouw eene gerustheid en eene hoop in te boezemen, welke zij zelve naauwelijks durfden voeden, door de opmerking te maken, dat het scheepje, waarop zich haar man bevond, in zeer goeden staat was, en dat de oude SIEBERT ontwijfelbaar de kloekste en bekwaamste zeeman was, op wien *Scheveningen* bogen mogt. Verscheiden voorbeelden werden te dier gelegenheid bijgebragt, van ontzettende stormen en gevaren, welke deze of gene der visschers had bijgewoond, en echter behouden in den schoot van zijn gezin was terug gekeerd. Maar daarentegen herinnerde KATO zich eene reeks van soortgelijke voorvallen, welke eene geheel andere en ongunstige uitkomst hadden gehad, en waarbij vele vaders van huisgezinnen en hoopvolle jongelieden in de woeste golven waren omgekomen. De achtergeblevene weduwen en weezen, van welke sommige nog onder hen leefden, strekten daarvoor tot een niet weg te cijferen, treurig bewijs. Van weinig invloed waren alzoo de troostredenen door hare welmeenende geburen aangevoerd, op het hart der bedroefde vrouw. Meermalen verwenschte zij het goud, waardoor haar man zich tot eene reis had laten verlokken, waarvan hij het gevaar zeer goed voorzien en gekend had, en ook zij verleid was geworden, om zich niet uit al haar vermogen, tegen zulk een vermetel waagstuk te verzetten. „Ach!" zuchtte zij, eenen smartelijken, bijna verachtingvollen blik op de kast werpende, waarin de nood-

lottige goudstukken geborgen waren, „dit goud moge mij, weduwe zijnde, voor armoede kunnen bewaren, maar zal ik niet, bij het gebruik van elk stuk, moeten denken, zie daar weder een gedeelte van het bloedgeld, waarvoor ik het leven van mijnen braven man verkocht heb. Het is waar, niet op mijn aandrijven, heeft JACOB die gevaarlijke, waarschijnlijk voor hem doodelijke reis ondernomen, maar was het toch niet uit liefde tot mij, om mij eenen beteren staat, of als hij mogt omkomen, een bestaan te verzekeren, dat hij zich aan een hem zoo kennelijk bedreigend gevaar heeft bloot gesteld. En ziet," vervolgde zij met bitterheid, „ik heb geene enkele krachtige poging gedaan, om hem te wederhouden, zoo zeer had mij dit heillooze goud het verstand en de zinnen verbijsterd. Ach ja!" ging zij voort en snikte luid, „als mijn JACOB op de rampspoedige reis is omgekomen, ben ik, is mijne hatelijke geldzucht, de hoofdoorzaak van zijnen droevigen dood."

Niets was meer natuurlijk, dan dat met elken nieuwen dag die aanbrak, en met elken avond, dat de zon hare laatste lichtstralen op het zilten pekelnat uitschoot, zonder dat de van vroeg tot laat in weder en wind op het strand omdwalende visschersvrouw het zoo gewenschte zeil waarnam, ook hare nog flaauwe op godsdienst gegronde hoop, „God is almagtig, misschien zal de goede Voorzienigheid mijne tranen en smeekgebeden gezien en verhoord, en mijn' armen man gespaard hebben!" meer en meer uit haar hart werd verbannen en zij gedurig troosteloozer en wanhopiger naar hare thans eenzame hut terugkeerde, of met haar geklag het dorp vervulde. Want ook aan KATO werd het bewaarheid, dat de onzekerheid van eene gevreesde ramp, meestal ondragelijker

is en zwaardere kwelling baart, dan de wezenlijkheid zelve.

Aldus verliepen twaalf dagen, welke aan KATO toeschenen zoo vele jaren van droefheid te zijn, toen zij, gereed om van hare eenzame strandwandeling hopeloozer dan immer naar hare stulp terug te keeren, niet om te slapen, maar om haar strooleger met tranen te bevochtigen, in de verte een klein zeil ontdekte. Wit was het zeil van de vischschuit waarmede haar man was uitgezeild. Zou de Voorzienigheid zich over haar ontfermd en haren man en zijne reisgenooten, als door een wonder, in den woedenden storm behouden hebben? Naauwelijks durfde zij zich met zulk eene niet meer verwachte uitkomst vleijen, en echter haar hart scheen het scheepje, dat steeds strandwaarts naderde, te willen tegenvliegen. Intusschen viel de duisternis in, maar het witte zeil bleef voor haar zigtbaar op het thans bijna rustige, naauwelijks door golfslag bewogen pekelnat. Zij hijgde naar adem; liep tot de knieën in het water, rukte haren halsdoek af, waarmede zij als met eene vlag wuifde. Dat sein moest aan boord van het scheepje gezien zijn, want plotseling zag zij eenen man met een glimmend brandend hout op de plecht verschijnen. O zij twijfelde toen niet meer, het was haar JACOB. Zij wilde roepen, maar vreugde versmoorde hare stem. Daar galmt haar plotseling het hoera der schepelingen in het oor, zij loopt naar den inham, waar zij landen moeten, en naauwelijks is zij daar, of het scheepje loopt binnen, een man springt aan land, en sluit de van vreugde schreijende vrouw in zijne armen. God heeft mij aan u weder gegeven, KATO!" sprak de visscher, „zijn naam zij geloofd!"

Plotseling echter schijnt de visscher zich te bezinnen, hij

staakt zijne omhelzing, ijlt naar boord, en keert terug, het gevonden kind dragende, dat hij in den arm zijner verbaasde wederhelft legt. Zie daar, KATO!" sprak hij „een geschenk ons door de Voorzienigheid toevertrouwd; spoed u met het kind naar huis, het is een lief, bevallig meisje; ik volg terstond en zal u het overige ophelderen. De visschersvrouw, ofschoon even verwonderd als nieuwsgierig, drukte het schreijende wicht aan haren boezem, kuste en suste het, en spoedde zich naar hare hut. Geen kwartieruurs daarna trad de visscher met zijne reisgenooten binnen, dien tijd hadden zij noodig gehad, om de zeilen en scheepsgereedschappen te bergen. KATO voerde het kind met de haastig toebereide broodpap.

„Ziet gij nu wel," sprak de visscher met eenen glimlach tot den ouden SIEBERT, terwijl hij op vrouw en kind wees, „dat mijne KATO met de kleine meid regt in haar schik is."

„Ik zie," sprak de oude SIEBERT, op denzelfden schertsenden toon, „dat zij knapper slag heeft van het kind pap te geven dan wij zeerobben. Immers ieder vogeltje zingt zoo als het gebekt is, de man aan het roer of bij zijn vischwand en de vrouw bij het kleine goedje en in de keuken, zoo is het van ouds af bij ons visscherlieden goed geweest, en zal goed blijven, zoo lang *Scheveningen*, *Scheveningen* is."

JACOB had het niet geheel mis, zijne vrouw was inderdaad met de dikke, mollige meid regt in haar schik, maar bovenal toch was zij brandend nieuwsgierig, om te weten, waar onze visschers deze zonderlinge vangst hadden opgedaan.

Die nieuwsgierigheid zou echter nog eenen geruimen tijd onbevredigd blijven; want weldra was de hut met buurlie-

den vervuld, die onzen visscher en zijne reismakkers met hunne behouden terugkomst kwamen geluk wenschen; er werd bier, brandewijn en suiker gehaald, en een lustig glaasje gedronken, zoo dat JACOB geene gelegenheid had, zijne vrouw ten aanzien van het kind eenige inlichting te geven; alleen had hij haar als ter loops in het oor gefluisterd: „als men u naar het meisje vraagt, zeg, dat het een zusters kind en een weesje is, dat ik van *Texel* medegebragt en wij tot ons genomen hebben."

„Maar ik heb geene zuster te *Texel*," prevelde de visschersvrouw.

„Ik heb daar twee zusters," hernam de visscher. „Het kind heet ANTJE, en is een jaar oud, nu weet gij genoeg, om op de vragen van het gezelschap te antwoorden."

KATO sprak zoo als haar man gezegd had, dat zij doen moest, hetgeen met het uitgevonden verhaal van de drie visschers volmaakt overeenstemde, zoo dat niemand er aan twijfelde, of het kleine ANTJE was de echte nicht van onzen JACOB.

Eerst den volgenden dag vernam zij, onder het zegel van geheimhouding, de ware toedragt der zaak, en ofschoon zij zich duizend denkbeelden vormde, het een al zonderlinger dan het andere, wegens de betrekking van den gemantelde tot dit kind, en zijn doel, dat hij met dit onnoozele wichtje mogt hebben voor gehad, zonder ooit tot eenige slotsom van zekerheid te kunnen komen, zoo had zij er echter het kleine meisje niet minder hartelijk lief om. Het kindje had thans geene andere verpleegster en beschermster dan haar, en dit was genoegzaam, om met liefde en goedwilligheid al de pligten van eene tweede moeder te vervullen.

Het meisje, nog te jong om eenig besef van haar vorig lot, of van hare afkomst te hebben, beantwoordde, toen zij eenige kennis kreeg, de zorgen en de liefde van hare voedsterouders met dezelfde kinderlijke genegenheid, als zij aan hare natuurlijke moeder zoude hebben kunnen bewijzen. Geenen anderen stand met zelfbewustheid gekend hebbende, was zij in den nederigen staat, waarin zij door hare pleegouders werd opgebragt, even gelukkig en tevreden, als of zulks van het uur harer geboorte af hare lotsbestemming geweest ware. Maar het was de wil der Voorzienigheid niet, dat zij onder deze goede visscherlieden, en in hunnen stand opgebragt, geheel den tijd van haar nog jeugdig leven zoude doorbrengen; eene hooger lotsbesturing moest op deze aarde haar deel worden. En wat in den raad van God voor zijne schepselen besloten is, dat weet Hij ook uit te voeren; geene menschenhand is in staat, eene enkele schakel uit de keten van zijn steeds wijs en liefderijk albestuur te verbreken, of van hare plaats te rukken. Wat ook de magt der duisternis woelt, wat ook booze menschen woeden mogen, het is God, die regeert, en zonder zijnen wil of toelating, zijn de raadslagen der boozen ijdel en zonder kracht.

Vijfmalen had de aarde haren loop om de zon volbragt, sedert dat ANTJE, als een hulpeloos wicht, de stulp van onzen Scheveningschen visscher door zijne goedhartige huisvrouw werd binnen gedragen. Vijf jaren lang had zij onder dit nederige dak eene liefderijke en zorgvolle verpleging gevonden, en eene bloeijende gezondheid, gepaard met een opgeruimd, kinderlijk gemoed, waren de niet klein te achten vruchten van die opvoeding, en van de frissche zeelucht, die het zware, voor verfijnde stedelingen onverteer-

ING IN KLEUR
RE IN COLOR

bare voedsel voor dit natuurkind, tot eene onschadelijke, ja gezonde spijs maakte; zij was nu naar gissing ruim zes jaren oud, toen zij huppelende aan de hand van hare pleegmoeder terugkeerde van het strand, tot waartoe zijne vrouw en dochter, want zoo noemde hij het meisje, onzen JACOB uitgeleide hadden gedaan.

Meer dan eens zag de visschersvrouw om naar het zeil van het ranke vaartuig, waarmede haar man ter vischvangst was uitgevaren, en hetwelk zich nog slechts als eene groote witte stip op het zilte pekelnat vertoonde. Doch plotseling werd hare aandacht elders getrokken; een groote, gladharige, bruin gevlekte jagthond liep al snuffelend, den neus digt aan den grond houdende, in de duinen rond, en regt op haar aan. Dit nu had op zichzelve niets zonderlings; want waarschijnlijk was het een patrijshond, die een haas of konijn vervolgende, in zijne jagtdrift afgedwaald was geraakt, en thans zijnen meester zocht. Doch hetgeen hare aandacht trok, was, dat de hond na dat hij haar van nabij genaderd zijnde, was blijven stilstaan, eensklaps den neus al snuffelend in den wind stak, en toen, onder allerlei vriendschapsbewijzen, op ANTJE kwam toespringen, en haar in het aangezigt likte. Ja hij gedoogde zelfs dat het meisje, van hare eerste, kortstondige ontsteltenis bekomen, hem met haar handje den bek digthield, en zag haar daarbij zoo goedig aan, dat ook de visschersvronw alle vrees, dat hij het kind leed mogt doen, had laten varen, en er haar vermaak in vond.

„Moe!" zeide ANTJE, die groot behagen in het vriendelijke en fraaije dier had, „zullen wij den hond mede naar huis nemen."

„Neen, meidlief," was het antwoord, „dit mogen wij niet doen; want deze hond heeft zeker eenen anderen meester, aan wien hij toebehoort. Als het onze hond was, zoudt gij dan wel willen, dat men hem u ontstal, of mede lokte?"

„O neen, lieve moe! dan zou ik regt bedroefd zijn. Ga heen mooije, goede hond!" vervolgde zij op naïven toon, „anders zal uw meester naar u zoeken, en bedroefd zijn, dat hij u mist."

De hond stoorde zich echter aan deze toespraak even weinig, als aan het „voort hondje! voort hond!" van de visschersvrouw. Hij liet zich niet verjagen, en vergezelde haar tot aan hare woning.

De visschersvrouw sloot den hond buiten de deur; maar het dier ging voor den dorpel liggen, en toen zij eens uitzag, of hij reeds weg was; wip! met een sprong was hij over de onderdeur en in huis.

Slaan wilde zij het goedhartige, vriendelijke dier niet, en daar de hond niet goedschiks verkoos te gaan, had dit ten gevolge dat hij bleef, en tot niet geringe vreugde van ANTJE, in haar avondmaal deelde.

Wel droeg de brave vrouw, nadat zij ANTJE had te bed gelegd, den hond naar buiten, en sloot de deur digt, in het denkbeeld, dat hij nu zijn oude huis wel zou gaan opzoeken, maar zij bedroog zich, zoodra zij den volgenden morgen de deur opende, wip! was de hond ook weder naar binnen, en ging het kind streelen en likken.

„Misschien heeft het dier geenen meester meer," dacht de visschersvrouw, en stond vervolgens toe, dat hij bleef.

BRUIN, dien naam gaf de visschersvrouw hem, was nu weldra burger, en hield zoo getrouw de wacht in huis, of

hij er van jongsaf behoord had. Ging zij met ANTJE uit, dan ging ook de hond mede. Bleef echter het kind te huis, dan verzette ook BRUIN geen poot, maar ging bij het meisje zitten of liggen. Weldra waren alzoo ANTJE en BRUIN zulke onafscheidelijke vrienden, of zij elkander jaren gekend hadden, en toch was die kennisschap nog slechts van zeer korte dagteekening.

Omstreeks veertien dagen nadat BRUIN zijnen intrek in de visschershut genomen had, kwam er een Heer in een fraai kostuum, en door twee jagers en een koppel honden vergezeld, op het dorp en deed navrage naar eenen jagthond, dien hij zeide, vóór ruim twee weken, in het duin jagende, vermist te hebben.

Een kleine jongen, die van deze omschrijving getuige was en BRUIN meermalen gezien had, verwees den Heer, in de verwachting van een fooitje, naar vrouw JACOBS, en bragt hem aan hare woning. Meester en hond erkenden elkander terstond, want BRUIN, wiens eigenlijke naam CARO was, sprong den Heer, onder vele vreugdeteekenen, tegen het lijf op.

De visschersvrouw, ofschoon eenigzins verlegen, verhaalde nu den Heer naar waarheid, hoe zij aan den hond gekomen was, en dat hij, welke pogingen zij daartoe ook had aangewend, hare woning niet weder had willen verlaten.

ANTJE, vernemende dat haar trouwe vriend en speelmakker weder zou moeten vertrekken, ving aan te schreijen, waarop de hond, als wilde hij haar troosten, eensklaps terugkeerde en het kind begon te streelen.

Dit deed den Heer zijne aandacht op het meisje vestigen. „Waarom weent gij, lief kind?" vraagde hij.

„Om dat BRUIN, mijn goede BRUIN weg zal gaan," zeide het kind, dat sprak zoo als het meende, al snikkende.

„Ja zij houdt magtig veel van het dier, Mijnheer!" sprak de visschersvrouw, „en de hond van haar ook, nooit heb ik het zoo gezien!"

„Was het een van mijne oude honden," sprak de jager, dan zou ik zeggen, als hij blijven wil en uw dochtertje heeft er zoo veel vermaak in, behoud dan den hond. Maar dezen zou ik ongaarne missen, niet zoo zeer omdat het mijn beste jagthond is, als omdat ik het dier van jongsaf heb opgefokt, en daaraan eene voor mij onvergetelijke, of ik mag wel zeggen, zeer treurige herinnering verbonden is. Deze hond," vervolgde hij zigtbaar aangedaan, „was gelijk hij thans dit meisje streelt en liefkoost, eenmaal de getrouwe gezel van mijn eenigst dochtertje, hij sliep op de kinderkamer, bij de wieg van mijn ANTJE."

„ANTJE!" riep de visschersvrouw als onwillekeurig.

De Heer zag haar met bevreemding aan.

„Vergeef mij, Mijnheer!" sprak de visschersvrouw kleurende, „dat ik zoo lomp ben, u in uwe rede te storen, het is waar, dit meisje, heet ook ANTJE.

„Een zonderlingen zamenloop van omstandigheden," zeide de jager, „want ook de oogen van dat lieve meisje gelijken sprekend op die van mijn dochtertje. Het is, helaas! of op deze dag alles te zamenkomt, om de nog ongesloten wond van mijn vaderhart op nieuw te doen bloeden. Hoe oud is uw dochtertje?"

„Hoe oud, Mijnheer, — hoe oud, — — laat eens zien," stotterde de visschersvrouw, „zij zal zoo om de zes jaren zijn, geloof ik."

„Weet gij dan niet, goede vrouw! hoe oud uw dochtertje is."

„Ja, dit zou, — zou ik zeker wel geweten hebben, Mijnheer!" vervolgde zij met toenemende verlegenheid, „maar het is eigenlijk, als ik u dan de waarheid zeggen zal, mijn dochtertje niet, — het is — een zusters kind, een nichtje van mijn man, zegt hij."

„Zegt hij, weet gij het dan zelve niet."

„Ja, ik geloof wel, dat ik het weet, — maar gij vraagt mij ook zoo veel, Mijnheer! gij maakt mij waarlijk verlegen."

„Nu ik wil in uwe geheimen niet doordringen, goede vrouw! hernam de jager, „misschien was ik reeds onbescheiden. Laat dit voor kostgeld van mijnen hond zijn," vervolgde hij, een goudstuk op de tafel leggende. „Kom CARO!"

CARO sprong tegen zijnen meester op, kwispelde met de staart, en ging toen weder naar ANTJE, die het dier met beide armpjes om den hals vatte.

„Die verkleefdheid van mijnen hond aan dat kind is inderdaad bijna onverklaarbaar," sprak de Heer tot een zijner jagers, een man met reeds grijze haren.

„Ja, Mijnheer!" zeide deze. „Ik heb ook al gedacht, er moet hier voor eene bijzondere reden bestaan, welke weet ik niet, maar voor een kennisschap van nog geene veertien dagen, is de verkleefdheid van het dier onbegrijpelijk, ik weet niet hoe het mogelijk zou kunnen zijn, maar de hond moet dit meisje vroeger en zeer naauw gekend hebben, of het is mij een raadsel."

De Heer werd nadenkend. „Gij weet niet," sprak hij

zich plotseling weder tot de visschersvrouw wendende, „gij weet niet zeker, dat het meisje uw nichtje is."

„Heb ik dat gezegd, Mijnheer!" sprak de vrouw verschrikt.

„Wel zeker hebt gij dit gezegd!" zeide de oude jager, het woord nemende; ik en PETER, wij beiden kunnen het getuigen. Als ik u dan eenen raad schuldig ben, zeg dan aan Mijnheer de volle waarheid. Gij weet wel meer, vrouwtje! dan gij ons zoekt wijs te maken," vervolgde hij met sluwheid, en haar sterk aanziende, „gij hebt u versproken, en uwe kleur verraad het genoeg."

De visschersvrouw begon te weenen. De hatelijke kunst van jokken en eene leugen staande te houden, verstond de brave vrouw niet. Zij smeekte den Heer met tranen, de zaak geheim te houden, daar anders haar man misschien in groote moeijelijkheden zou kunnen komen, en deelde hem opregtelijk alles mede, wat zij van het kind wist.

De Heer had haar schijnbaar bedaard laten uitspreken, nu echter vloog hij plotseling op, en sloot het verbaasde en van angst schreijende meisje in zijne armen, met den uitroep, „Mijn kind, mijn lang verloren gewaand kind! — Gij groote en algoede God! hoe wonderbaar en wijs zijn alle uwe wegen!"

Ook voor de visschersvrouw werd nu door den thans gelukkigen en verheugden vader het tot dus ver voor haar geheel onverklaarbaar raadsel opgelost. Zijn rentmeester, op eene oneerlijkheid betrapt en daarom van zijn ambt ontzet, had zich, schijnbaar om mededoogen biddende, trachten te wreken, en was op zekeren nacht van het kasteel verdwenen, niet slechts eene aanzienlijke som in goud, waarvan hij

zich door middel van valsche sleutels had meester gemaakt, maar tevens, en dat hem en zijne gade het diepst moest grieven, hun eenig, en geliefkoosd kind ontvoerd. Maar de weg van dien booswicht was niet die der Voorzienigheid geweest; hij had zijnen dood in de golven gevonden, zonder eenig nut van zijnen diefstal te hebben, en een hond werd in de bestierende hand van den algoeden God het middel, om de brave ouders het geliefd en steeds diep betreurd kind, dat de booswicht voorzeker bestemd had, om het aan zijne onregtvaardige en lage wraakzucht dienstbaar te maken, in bloeijende gezondheid en welstand te doen wedervinden.

DE RING.

Gedurende den veldtogt in *Spanje*, nam de Burggraaf de VILLENEUF, Kolonel bij het Fransch-Keizerlijke leger, op zijnen weg door een zwaar onweder overvallen zijnde, zijnen intrek in eene kleine landherberg, waar hij besloot den nacht door te brengen. Bekend met den wraakzuchtigen aard der op hunne vrijheid naijverige Spanjaarden, die aan hunne Fransche onderdrukkers bijna algemeen eenen doodelijken haat toedroegen, zoo dat zij niet schroomden zich van dolk of vergift te bedienen, om, indien daartoe gelegenheid bestond, eenen of meer van hunne vijanden van kant te helpen, nam de Kolonel alle mogelijke maatregelen van voorzigtigheid.

De waard en de waardin in het *Zwarte Paard* waren nog jonge lieden van een vrij gunstig voorkomen, en ontvingen hunnen gast met veel betoon van gedienstigen ijver. De Kolonel echter was een man van te veel ondervinding, om zich op deze uiterlijke vriendelijkheid te verlaten. Hij vorderde

dat de waard en de waardin van de spijs en van den wijn, die voor zijn avondmaal besteld was, zouden eten en drinken, en sloeg daarbij hunne gelaatstrekken naauwkeurig gade, want het was niet zonder voorbeeld, dat de Spanjaarden van de voor hunne vijanden bestemde vergiftigde spijs of drank gebruikt hadden en door het nemen van een krachtig tegengift hun leven wisten te behouden, terwijl hunne Fransche gasten eene groote hoeveelheid spijs en wijn tot zich genomen hebbende, weldra onder hevige smarten den geest gaven. Het gelaat van den waard en de waardin bleef echter, toen zij de spijs, welke hij hun aanbood, en den beker met wijn, dien hij hun inschonk, gebruikten, zoo kalm en rustig, dat de Kolonel alle vrees voor vergiftiging scheen te laten varen, en door honger geperst een zeer goed maal deed.

Hij begaf zich echter niet te bed; maar, na zijne kamer onderzocht en de overtuiging bekomen te hebben, dat zich nergens een verborgen ingang bevond, waardoor men hem zou kunnen overvallen, schoof de Graaf eene zich in het vertrek bevindende kist voor de deur, en ging, zijne vier geladen pistolen voor zich op de tafel leggende, met het gelaat naar de deur gekeerd, in zijnen stoel zitten.

„Een voorzigtige knaap!" prevelde de waard, die al deze bewegingen van den Kolonel door eene der reten van de halfvermolmde zoldering had waargenomen, en nu op de kousen gaande, zich zonder gedruisch te maken, verwijderde en in een naast bijgelegen vertrek begaf.

„Slaapt onze gast al, PEDRO?" vroeg de waardin.

„Neen hij is nog zoo klaar wakker als gij of ik!" sprak de waard, „en gewapend als of hij een geheel leger verwacht om te bestrijden. Doch ik wensch hem een genoege-

lijk waken en ga slapen," vervolgde de Spanjaard, en zijn bovenkleed afgelegd hebbende, begaf hij zich te bed.

Omstreeks een uur na middernacht, stond echter de Spanjaard zeer omzigtig en zonder zijne vrouw te wekken weder op, nam een geladen windroer van den wand en sloop op de teenen naar het vertrek boven dat van zijnen gast. Hij ging op zijnen buik liggen en gluurde door eene reet. De lamp brandde nog en de Graaf zat nog in zijnen stoel, maar hij sliep.

„Dat zal uw eeuwige slaap zijn, Kolonel!" prevelde de Spanjaard, ligtte een klein valluik zonder gedruisch te maken op, en nederknielende rigtte hij de tromp van zijn windroer op het hoofd van den slapende, hij drukte af. Eene enkele kortstondige stuiptrekking en de Kolonel ademde niet meer.

„Goed getroffen! die Fransche hond zal ons niet meer bijten!" mompelde de Spanjaard, met vreesselijke koelbloedigheid. Hij keerde naar zijn slaapvertrek terug, hing zijn windroer aan den wand en ging te bed liggen, even als of er niets gebeurd was, en of hij geenen sluipmoord op zijn geweten had. Want zoo groot en ingekankerd was bij vele Spanjaarden de haat, die zij hunnen Franschen overwinnaars toedroegen, dat zij het als eene verdienstelijke en vaderlandslievende daad beschouwden, indien zij er in slaagden, een van deze natie, al was het ook op de verraderlijkste wijze, van kant te maken.

De waardin, die niets van de door haren man verrigte euveldaad wist, noch daarop vermoeden had, stond vroegtijdig op om het ontbijt voor haren gast gereed te maken. Terwijl zij hiermede beneden in het huis bezig was, stond ook PEDRO op, liet zich door het valluik in de kamer van den Kolonel

afzakken, ontkleedde het lijk en zich van de pistolen, een goud horologie, eenen kostbaren ring en de wel voorziene goudbeurs van den Kolonel meester gemaakt hebbende, wierp hij de montering onder de bedstede, stopte het lijk in eenen grooten haverzak en de kist van de deur weggeschoven hebbende, nam hij den zak met den doode op zijnen rug, sloot de kamerdeur en begaf zich naar den stal, in welks nabijheid hij het lijk diep onder de aarde begroef.

Inmiddels was LUCINDE met het ontbijt gereed, zij ging aan de deur luisteren, doch geen gerucht in de kamer van den Kolonel hoorende, meende zij, dat hij nog sliep, en zij ging weder naar beneden. De man, dacht zij, zal vermoeid zijn, en de slaap is hem goed.

Het was reeds vrij laat op den morgen, toen PEDRO uit den stal terugkwam en van zijne vrouw, welke dacht, dat hij het paard van den Kolonel gevoederd en geroskamd had, vernam, dat hun logeergast nog in eenen diepen slaap lag, en vroeg, of hij hem ook zou gaan wekken?

„Dit zal niet noodig zijn," sprak de Spanjaard „en het ontbijt kunnen wij zelve wel gebruiken, de Kolonel is reeds sinds lang vertrokken."

Er lag in den toon, waarop de Spanjaard dit zeide, iets zoo vreesselijks, dat LUCINDE door eéne onwillekeurige rilling werd aangegrepen.

„Vertrokken, zegt gij, PEDRO!" vraagde zij, met angst zijn gelaat gade slaande.

„Ja, vertrokken!" hernam de ander op schijnbaar luchthartigen toon, „vindt gij het zoo vreemd, dat een gast, die des avonds komt, des morgens weder op zijn vertrek bedacht is."

„Neen, maar de kamer van den Kolonel is gesloten."

„Dat heb ik gedaan," zeide PEDRO, en zette zich neder om te ontbijten.

Plotseling gaf echter LUCINDE een vreeselijken gil, op de hemdsmouw van haren man was eene groote bloedvlek. „Hebt gij hem vermoord, PEDRO?" vroeg zij met ijzing.

„Wat haalt gij u al geene gekheid in het hoofd," hernam de Spanjaard, „het zou immers in ieder geval geen moord zijn, zulk een Franschen hond het nekbeen te breken.

Leve het vrije vaderland! weg met onze onderdrukkers! Maak mij dus met uwe malle kwezelarij den kop niet warm, en" vervolgde hij, haar eenen met diamanten omzetten gouden ring toewerpende, „steek dien ring aan uwen vinger en roep met mij en alle brave Spanjaarden, leve het onafhankelijk *Spanje!*"

De waardin herkende terstond den ring, als dien, welken zij aan de hand van haren gast gezien had, en schoof denzelven met afschuw terug. „Neen," zeide zij, „gij moogt het verantwoorden, PEDRO! ik wil rein blijven van uwe bloedschuld."

„Het is een vijand van het gemeene Vaderland!" sprak PEDRO geraakt, „elke priester zal mij, indien ik dit verlang, volle absolutie geven. Wees dus geen kind en neem den ring."

„Nooit!" riep LUCINDE, „had gij den Kolonel in het veld en voor het hoofd van zijn leger verslagen, dan zou ik uwen moed en dapperheid prijzen, en er mij op verhoovaardigen. Maar een weerloos man, die eene schuilplaats voor het weder, onder ons dak zoekt, al is hij ook onze vijand, gelijk een sluipmoordenaar te overvallen en om te brengen, zulk eene daad is strafbaar voor God en bij de menschen.

Geloof mij, PEDRO! de regtvaardige vergelding der Voorzienigheid zal niet uitblijven."

„Zij zal mij evenmin treffen," riep de Spanjaard in toorn opstuivende, „als gij dezen kostbaren ring, dien gij thans versmaadt, ooit in uw bezit zult hebben of wederzien!"

Dit gezegd hebbende ijlde hij naar het nabijzijnde meer en wierp den ring, zoo ver als een steenworp dragen kon, in den diepen waterplas.

LUCINDE stortte menige traan om den jammervollen dood van den Kolonel en de misdaad van PEDRO, maar zij had den moed niet, daarover verder met haren man te redetwisten, daar hij alsdan steeds in drift opstoof en haar met een gelijk lot bedreigde, als dat van haren Franschen gunsteling. De zaak scheen alzoo, na verloop van eenige weken, vergeten te zijn, althans er werd daarover tusschen man en vrouw met geen enkel woord meer gesproken. Het was in de groote vasten, en de visscher, die aan den hospes eenen goeden kalant had, verzuimde niet dagelijks met zijne schuit met levendigen riviervisch bij de herberg *het Zwarte Paard* aan te leggen.

„Moet gij ook schoonen en levendigen snoek!" riep hij op zekeren morgen de hospita toe, doch daar zijn eisch bijzonder hoog was, en zij den koop niet eens konden worden, ging LUCINDE haren man halen."

„Zes realen, is dat nog te veel voor zulk een zwaren snoek, *Signor* PEDRO!" sprak de visscher, terwijl hij, opdat zijne schuit niet zou afdrijven, met de regterhand een steenen waterschoeijing vasthield en op de linker den snoek als af-

woog, waarbij hij den hospes vragend aanstaarde. „Ik verzeker u, dat hij meer dan vijf pond weegt, of het dubbele geld terug."

„Wij kennen uwe praatjes al, STRABO!" zeide de waard, die, de beenen over elkander geslagen, de slaapmuts op het hoofd en met de armen tegen den muur leunende, doch op zijn gemak, den snoek in oogenschouw nam, „doe er de halve ponden maar af, die snoek weegt niet meer dan tusschen de drie en vier pond, en als ik er u drie realen voor betaal, dan moogt gij uwe hand wel spoedig digtknijpen."

„Niets minder dan vier realen, zoo waar als ik STRABO heet en nog lang visch aan u hoop te verkoopen, zult gij den snoek hebben; want het is het puikje uit de korf en de vangst is heden slecht geweest. Of wilt gij die beide anderen, zij leven dat zij springen."

„Neen, dien snoek, en zoo als ik gezegd hebt, voor drie realen."

„Gij zijt toch een koppig mensch, *Signor* PEDRO!" zeide de visscher, die zijn man kende en wel wist, dat hij heden geenen hooger prijs zou kunnen bedingen, „men moet u den zin maar geven, geluk met den snoek en eet er lekker van met uw vrouwtje!"

Deze laatste wensch van den visscher werd echter niet vervuld. Toen LUCINDE, den snoek geschraapt en het ingewand uitgehaald had, zag zij iets hards en blinkends in de maag van den visch. Zij gaf een kreet van schrik, het was de ring van den Kolonel, dien haar man den dag van den gepleegden moord in het meer had geworpen.

PEDRO, die op den schreeuw van zijne vrouw kwam toeschieten, en haar doodsbleek met den hem welbekenden ring

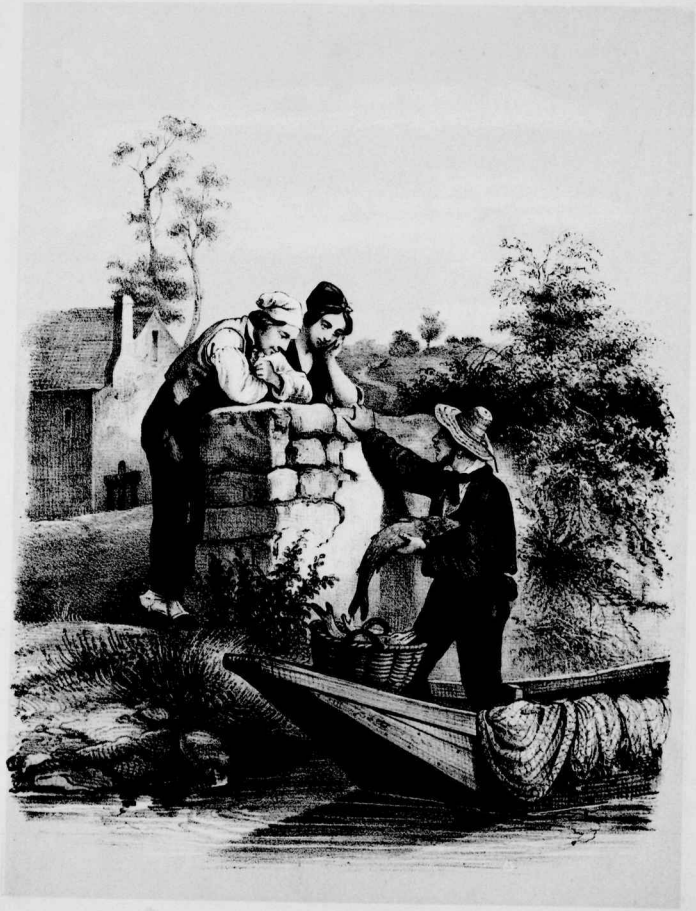

AFBEELDING IN KLEUR
PICTURE IN COLOR

in de hand zag staan, ontstelde mede. Doch zijne ontsteltenis trachtende te ontveinzen, spotte hij met haren angst en poogde aan deze hoogst opmerkelijke gebeurtenis eene natuurlijke uitlegging te geven.

„Die snoek," zeide hij, „zal, toen ik den ring in het water wierp, zijn aas gezocht en door het blinken van den ring bedrogen, dien hebben ingeslikt; ik zie daarin dus niets buitengewoons, of dat mij verschrikken kan."

„Neen, PEDRO!" sprak de waardin, „gedenk aan mijne en uwe woorden, hier heeft geen toeval plaats, het is de vinger der Voorzienigheid, welke u aankondigt, dat het uur van vergelding nabij is."

„Gekheid," zeide de waard, „even goed zoudt gij mij kunnen wijsmaken, dat de Kolonel kwam spoken, om zich te wreken over den kogel, waarmede ik hem, trots de beste scherpschutters, naar de andere wereld heb gezonden. Doch wilt gij weten, wat beteekenis het heeft, dat gij dezen ring in de maag van den snoek hebt teruggevonden?"

„Ach, dit weet ik maar al te wel en heb het u reeds gezegd?" zuchtte LUCINDE.

„Neen, gij weet het niet," vervolgde de Spanjaard, een toornigen blik op zijne vrouw werpende, „dat beteekent, dat hij voor u bestemd is, en gij hem nu met of tegen uwen wil dragen zult."

Dit gezegd hebbende, stak hij den ring met geweld aan den vinger van LUCINDE, onder bedreiging, dat, indien zij waagde hem af te leggen, of ooit weder met een woord van den dood des Kolonels durfde reppen, hij haar graf nevens het zijne zoude graven, opdat zij zich alzoo in den dood met haren Franschen vriend, voor wien zij zich zoo zeer in

de bres had gesteld, mogt kunnen verbroederen."

LUCINDE weende en zweeg; want zij achtte PEDRO zeer goed in staat, om, indien zij hem wederstond, in den toorn en oploopendheid, waarin hij was, zijne vreesselijke bedreiging te verwezenlijken."

Maar was PEDRO er in geslaagd, door bedreigingen LUCINDE voor zijnen wil te doen buigen, de vervulling van hare voorspelling te verijdelen, en de straffende hand der Voorzienigheid te ontgaan, dit was boven zijn vermogen. Door haar den ring aan den vinger te steken, en te dwingen dien te dragen, had hij, meenende haar te kwellen, omdat zij hem den moord aan den Kolonel gepleegd, als eene misdaad verweet, voor zijnen eigen hals eenen strop bereid."

Omstreeks veertien dagen na dit voorval, werd de herberg het *Zwarte Paard* door een detachement huzaren, die op eenen verkenningstogt waren uitgeweest, bezet. De bevelvoerende officier, een nog jeugdig persoon, van een edel voorkomen, hield echter goede orde onder zijne huzaren. Hij verzekerde den waard, dat hem of zijn goed niet het minste letsel zoude geschieden, indien hij slechts zorg droeg, zijn volk goed te onthalen, waarvoor hem betaling zou geworden.

„Het zal u en uwe huzaren aan niets ontbreken, Heer Luitenant!" sprak de hospes met het mutsje in de hand en eene zeer nederige buiging makende. „Militairen ziet men hier genoeg, maar van betalen spreken zij zelden, en toch, wij Spanjaarden hebben het eten en den wijn ook niet voor niets."

De Luitenant knikte toestemmend, en herhaalde zijne be-

lofte, dat hij ruim betaald zoude worden, indien hij slechts goed opdischte.

PEDRO scheen inderdaad besloten, in strijd met de loffelijke gewoonte der Spaansche herbergiers, zijn woord gestand te doen. Er werd een vette hamel en een paar dozijn kippen geslagt, en dit alles, om spoedig te besterven, in den grond begraven. LUCINDE kreeg last, hare beste kook- en braadpannen eens te vertoonen, en binnen een tijdsverloop van vier of vijf uren, was er een zeer goed maal, afzonderlijk voor den Luitenant, en voor de huzaren, in gereedheid gebragt.

De laatste werden aan eene lange tafel in de gelagkamer door den hospes bediend, LUCINDE droeg het eten voor den Luitenant op, in hetzelfde noodlottige vertrek, dat aan den Kolonel tot verblijfplaats had verstrekt. Was het deze herinnering, of was er iets in het gelaat van den Luitenant, dat haar vrees inboezemde, wij kunnen het niet beslissen, maar zij zag zoo bleek en hare handen, toen zij de schotels met eten op de tafel plaatste, beefden zoo sterk, dat zulks de aandacht van den officier trok, en hem argwaan inboezemde.

„Die spijs," zeide hij, eenen vorschenden blik op de waardin slaande, „zou een minder hongerig mensch, dan een militair op marsch zijnde doorgaans is, eetlustig maken, maar zal zij mij ook goed bekomen?"

LUCINDE schrikte hevig, het was haar of zij die stem meer gehoord, dat vorschend oog meer gezien had, zij dacht aan den Kolonel, en stond als een levenloos beeld voor haren gast, de oogen naar den grond geslagen.

Die buitengewone ontsteltenis moest den officier in zijn

vermoeden, dat er vergift in de spijs was, versterken, en zijne eerste gedachten was, om zijn volk te waarschuwen; hij stampte met den voet op den grond, en een der huzaren kwam boven. „Neem u in acht," zeide hij tot dezen fluisterend, en in de Fransche taal, „ik vertrouw het hier niet, laat den waard van de u voorgezette spijs en wijn, eene goede dosis gebruiken, en neem geen slok in den mond, vóór dat gij overtuigd zijt, dat het hem welbekomt. De huzaar verwijderde zich, en nu noodigde de Luitenant de waardin uit, om zijne gast aan tafel te zijn. Hij schoof haar eenen stoel toe, legde eigenhandig van elke schaal iets op haar bord, en verzocht, dat zij hem met eten wilde voorgaan.

LUCINDE, die zijne bedoeling zeer goed begreep en de verdenking eene vergiftigster te zijn van zich wilde afwenden, deed haar best, om aan zijn verzoek te voldoen, maar het was haar onmogelijk eene enkele beet te kunnen doorslikken. „Ik kan niet eten;" stotterde zij „maar bij de Heilige Maagd, *Signor!* ik heb deze spijs met eigen handen toebereid, zij is onschadelijk en goed." En in tranen uitbarstende, hield zij de hand voor de oogen, als schaamde zij zich over hare zwakheid en de op haar niet zonder schijn van waarheid rustende verdenking.

De officier werd op zijne beurt doodelijk bleek, want door deze beweging van de waardin, viel zijn blik op den ring, dien zij aan haren vinger had, en dien hij terstond herkende, als aan zijnen vader te hebben toebehoord.

„Vrouw!" riep hij opstuivende, terwijl hij hare hand greep en haar woest en verwilderd aanstaarde, „hoe zijt gij aan dien ring gekomen."

LUCINDE slaakte een vreesselijken gil en zonk in onmagt; op dit gerucht snelden eenige huzaren en ook de waard naar boven.

Zijne vrouw lag buiten kennis op den grond uitgestrekt, want zij was door den woesten greep van den officier van haren stoel afgegleden, en deze hield den ring, dien hij van haren vinger had afgerukt, in zijne hand.

PEDRO ontstelde; want hij vreesde, dat zijne vrouw mogt geklapt hebben, maar te slim, om zichzelven te verraden, snelde hij naar LUCINDE, onder den schijn haar hulp te willen brengen, maar inderdaad, om aan zijne verlegenheid eene natuurlijke wending te geven.

De officier echter hield hem tegen en zeide op eenen van smart en woeden trillenden toon, terwijl hij hem den ring bijna onder den neus duwde, „spreek, Kerel! welk eene misdaad is hier gepleegd, van wien heeft uwe vrouw dezen ring?"

„Van mij!" sprak PEDRO, die thans bemerkte, dat de officier nog niets wist en daarop weder moed schepte, „van mij of niet van mij, Heer Luitenant!"

„En hoe komt die in uwe handen?"

„Op eene zeer zonderlinge wijze, uit de maag van eenen snoek, dien ik vóór veertien dagen, het was in de groote vasten, voor drie realen van STRABO, den visscher, gekocht hebt."

„Logens,"

„De zuivere waarheid, Heer Luitenant! als mijne vrouw wederom bijkomt, zal zij u hetzelfde moeten zeggen. Heer! ik wilde u niet misleiden, dan zou ik hebben kunnen zeggen, dat ik den ring gekocht of gevonden had, dit zoudt gij

misschien geloofd hebben. Maar het is waar van den snoek, en ik wilde er niet om jokken."

Deze verdediging van den hospes, op koelbloedigen toon gedaan, had zoo veel schijn van opregtheid, dat de officier er door in de war werd gebragt, en zelf niet wist, wat te moeten denken. Want, juist het bijna ongeloofelijke van het gebeurde met den snoek maakte het hoogst onwaarschijnlijk, dat de waard, op eene leugen bedacht geweest zijnde, er geen verzonnen had, die ligter was te gelooven. De Luitenant begreep dus, dat hij alvorens iets te kunnen beslissen, zou moeten afwachten, of de getuigenis van de waardin, met die van haren man zoude instemmen, en, opdat er tusschen beide echtgenooten geene verstandhouding mogt kunnen plaats hebben, deed hij den waard onder bewaring van zijne huzaren stellen en weder uit het vertrek brengen.

Kort daarop opende LUCINDE, welke men inmiddels weder op haren stoel gezet en de slapen met azijn gewasschen had, de oogen, en zoodra zij genoegzaam tot haar bezef gekomen was, om te kunnen antwoorden, vroeg de Luitenant andermaal, hoe zij aan den ring kwam? „Uw man," voegde hij er bij, zich in dezen eene onwaarheid meenende te mogen veroorloven, om achter de waarheid te komen, „heeft reeds zijne schuld bekend, wees nu niet halstarriger dan hij, en beleid ook de uwe, daar eene ontkentenis u toch niet baten kan, maar in mijne oogen uw misdrijf slechts verzwaren zou."

„Ik ben niet schuldig aan het bloed van den Kolonel!" sprak zij snikkende en met afgrijzen, „dit heeft ook mijn man, indien hij waarheid heeft gesproken, u moeten zeggen. Het is geheel buiten mijn weten geschied, en ik heb zelfs volstandig geweigerd, den ring te dragen, totdat hij mij daartoe gedwongen heeft."

LUCINDE was in den haar gespannen strik gevallen; ofschoon de zaak hem in hare bijzonderheden nog onbekend was, wist echter de Luitenant thans genoeg, om zeker te zijn, dat hier eene vreesselijke misdaad was gepleegd, waarvan zijn ongelukkige vader het slagtoffer was geweest. Maar hoe diep zulks ook zijn kinderlijk hart griefde, wilde hij echter niet onregtvaardig zijn en welligt eene onschuldige met den schuldige doen straffen. Zulk eene wraak, dacht hij, zou de schim van zijnen vermoorden vader verstoren. Hierom zette hij zijn verhoor van LUCINDE verder voort, en hare antwoorden hadden zoo zeer den schijn van opregtheid, dat hij naauwelijks meer aan hare onschuld twijfelde.

Nu werd ook PEDRO weder voor gebragt, en tegen zijne vrouw in het verhoor genomen.

De Spanjaard, woedend, door zijne vrouw verraden te zijn, en de onmogelijkheid inziende, om het feit te loochenen, besloot zich deswege op haar te wreken. Hij beleed de daad gepleegd te hebben, wees de plaats aan, waar men het lijk en de kleederen van den Kolonel zou kunnen vinden, maar droeg de zaak zoodanig voor, of zijne vrouw daaraan het voornaamste deel had gehad. „Zij was het," zeide hij, „die mij eerst opmerkzaam heeft gemaakt, dat wij door den Kolonel, die van geld scheen voorzien te zijn, te dooden, het vaderland eene dienst bewijzen, en tevens ons zelve zouden kunnen bevoordeelen. Maar slechts vaderlandsliefde, geene hebzucht, deed mij handelen, ik wilde *Spanje* van eenen vijand verlossen, maar niet mijzelven, als een dief, verrijken, en

wierp den ring, en wat ik meer bij den Kolonel van waarde vond, in het meer. De ring werd, zoo als ik u naar waarheid verhaald heb, door mijne vrouw in de maag van eenen snoek terug gevonden, en toen stak zij hem aan den vinger, verzekerende, dat ik haar het leven eerst zou moeten benemen, alvorens zij zich van den ring weder zou laten berooven. Om den huisselijken vrede niet te verstoren, liet ik haar nu den ring behouden. Laat mij thans, indien gij het goedvindt, Luitenant! ter dood brengen, en ik ben er fier op het vaderland van eenen vijand verlost te hebben, en acht die eer, dezelve met mijn bloed betalende, niet te duur gekocht."

LUCINDE werd door de tegen haar ingebragte beschuldiging als verstomd, zulk eene verregaande boosaardigheid had zij zelfs van haren man niet verwacht.

„PEDRO!" sprak zij eindelijk op zachtzinniger toon dan de booswicht verdiende, „God kent mijne onschuld, Hij weet, hoe vele tranen uw misdrijf mij gekost heeft en dat ik, had zulks in mijne magt gestaan, gaarne ten koste van de helft van mijn bloed het leven van den Kolonel zou hebben willen terugkoopen. Deze Heer, die niet in uw en mijn hart lezen kan, moge dus door uwe leugentaal misleid, het vonnis over mij vellen, de Regter hier boven echter zal mij vrijspreken. Het is dus niet de dood, die mij vrees of smarte baart, en ligtelijk kan ik dezen Heer, die zijnen vader te wreken heeft, vergeven, dat hij mij voor schuldig houdt, en als de zoodanige zal doen straffen; maar, dat gij het zijt, gij, die mijne onschuld kent, en mij echter aan eenen schandelijken dood wilt prijs geven, dat grieft mij diep, dat heb ik niet aan u verdiend, PEDRO!"

„Zoudt gij niet haast gelooven, dat ik haar ten onregte

beschuldigd heb, en zij zoo rein en onschuldig is, als eene Heilige, Heer Luitenant!" sprak de Spanjaard, eenen blik vol haat op zijne vrouw werpende. „O, zij is zoo vroom in het spreken, en dit was zij altoos; het is slechts jammer, dat hare daden niet met hare woorden in overeenstemming waren, anders verdiende zij waarlijk een plaatsje op de calender der heilige Vrouwen."

Deze reis had echter PEDRO, hoe slim hij ook meende te zijn, zich bedrogen. De haat, welke in deze zijne taal tegen zijne eigene vrouw doorstraalde, en de blik, dien hij haar toewierp, bevestigden den Luitenant meer in het geloof aan hare onschuld, dan de schoonste betuiging door haar gedaan, zulks zou vermogt hebben. Het was hem thans duidelijk, dat de beschuldiging, door hem tegen haar ingebragt, slechts uit de wraakzucht van den booswicht, die waande door haar verraden te zijn, haren oorsprong had en geheel valsch was.

Edel van inborst en een goed Christen zijnde, wilde hij echter nog eene laatste proef nemen, om het hart van den verstokten booswicht te vermurwen. „PEDRO!" zeide hij met dit inzigt „over een uur zult gij niet meer op de aarde zijn, maar zal uwe ziel voor haren hemelschen Regter verschijnen. Tracht dus door een opregt berouw en leedwezen vergiffenis van uwe zonden te verwerven, maar verzwaar uwe schuld niet, door in uwe laatsten levensstond uwe lippen met eene onwaarheid te bezoedelen. Ik bezweer het u, bij de ziel, die gij te verliezen hebt, laat geene valsche getuigenis u eenen tweeden moord, thans aan uwe vrouw, doen bedrijven, is zij schuldig of onschuldig?"

„Schuldig!" bromde de Spanjaard en staarde strak voor zich.

„PEDRO! gij hebt nog slechts vijf minuten te leven, de strop toeft u."

„Laat mij doodschieten," was het antwoord van den Spanjaard, „dit heb ik ook uwen vader gedaan, de strop is voor dieven en roovers."

„En voor moordenaars!" sprak de Luitenant. „Mannen, leidt hem weg!"

„Neen, genade!" riep LUCINDE, zich aan de voeten van den Luitenant werpende „mijn man heeft den dood verdiend, maar indien hij dus sterft, wat zal er van zijne ziel worden?"

„Verlangt gij eenen priester?" vraagde de Luitenant, zich tot den veroordeelde wendende.

„Neen, ik sterf als martelaar voor mijn vaderland, dat zal mijne absolutie zijn."

„Gij sterft als een moordenaar en roover. Kent gij dit horologie en deze beurs met goud? Beiden hebben aan mijnen ongelukkigen vader toebehoord; gij zeidet die in het meer te hebben geworpen, maar een mijner huzaren, het huis doorzoekende, heeft deze zaken in eene verborgen kast gevonden. Gij hebt mij met leugens misleid, de onschuld van uwe vrouw is bewezen, haar zal geen leed wedervaren. Zoo weet de Voorzienigheid de misdaad, ofschoon in den duisternis bedreven, aan het licht te brengen, en de onschuld te redden. Ga thans, en onderga uwe aardsche straf, en bid den Heer, dat deze uwe zwaarste en eenige straf moge zijn!"

Op eenen wenk van den officier werd de veroordeelde door een viertal huzaren weg geleid en vijf minuten daarna was het vonnis volbragt. Zijn aardsche loopbaan was voleindigd, maar met den hemelschen Regter, die slechts den berouwhebbenden zondaar genadig is, niet verzoend.

GEDRUKT BIJ J. EN A. BAKELS.